

A grand library interior with high ceilings, large windows, and bookshelves. In the foreground, there is a round wooden table with an open book on it. To the left, a long table covered with a blue cloth holds several framed portraits. The floor is covered with a patterned carpet. The overall atmosphere is formal and scholarly.

Poradnik: Jak złożyć dobry wniosek do NCN?

www.granty-na-badania.com

Poradnik: Jak złożyć dobry wniosek do NCN?

www.granty-na-badania.com

Wersja 2.0

Publikacja jest dostępna na licencji [Creative Commons - Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne 3.0 Polska](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/3.0/pl/)

Utwórz wolno

- kopiować, rozpowszechniać, odtwarzać i wykonywać;
- tworzyć utwory zależne;
- pod warunkiem zachowania niniejszej informacji licencyjnej oraz wskazania autora jako właściciela praw do tekstu.

WARSZAWA 2013 r.

Tekst, skład i opracowanie www.granty-na-badania.com

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	6
CO FINANSUJE NCN?.....	8
RODZAJE KONKURSÓW W NCN.....	11
PRELUDIUM.....	15
ETIUDA.....	19
FUGA.....	22
SONATA.....	27
SONATA BIS.....	30
OPUS.....	33
MAESTRO.....	37
HARMONIA.....	42
SYMFONIA.....	46
CZTERY PYTANIA.....	50
CO CHCESZ ZROBIĆ?.....	53
JAK CHCESZ TO ZROBIĆ?.....	55
CZY JESTEŚ W STANIE TO ZROBIĆ?.....	57

CZY WARTO TO ZROBIĆ?.....	60
PANELE NCN.....	62
DOKUMENTACJA KONKURSOWA.....	70
ETAPY OCENIANIA WNIOSKU - OCENA FORMALNA.....	73
ETAPY OCENY WNIOSKU - OCENA MERYTORYCZNA.....	79
ELEMENTY WNIOSKU.....	85
STRESZCZENIE.....	88
SKRÓCONY OPIS PROJEKTU BADAWCZEGO.....	92
SZCZEGÓŁOWY OPIS PROJEKTU BADAWCZEGO.....	95
PLAN BADAŃ.....	98
KOSZTY POŚREDNIE I BEZPOŚREDNIE	100
OBLICZANIE KOSZTÓW POŚREDNICH I BEZPOŚREDNICH.....	108
WYNAGRODZENIA W GRANTACH NCN.....	114
ALE GDZIE W OGÓLE SKŁADAĆ WNIOSEK.....	116
NAJCZĘSTSZE BŁĘDY WE WNIOSKACH DO NCN.....	121
PRZECZYTAJ RECENZJĘ WNIOSKU.....	131
CZY WARTO ODWOŁYWAĆ SIĘ OD DECYZJI NCN?.....	133

WSTĘP

Umiejętność pozyskiwania środków na badania stała się jedną ze specjalizacji, którą powinien posiadać współczesny naukowiec w Polsce. Jeżeli naukowiec ten prowadzi badania, które można zaliczyć do badań podstawowych, to największą pulę pieniędzy może uzyskać z Narodowego Centrum Nauki.

Napisanie wniosku, który pozwoli uzyskać środki finansowe, nie jest jednak prostą sprawą. Wymaga zdobycia wiedzy o sposobach i technikach tworzenia wniosków. Mają one bowiem własną, dość specyficzną formę.

Dla naukowca formularze, odpowiadanie na dziesiątki pytań czy konstruowanie budżetu projektu, może być czynnikiem zniechęcającym do aplikowania o środki na badania. Chcemy więc ułatwić proces składania wniosków. Ponieważ dotychczas praktycznie nie pojawiały się opracowania, w których wyjaśniano, jak składać wnioski - postanowiliśmy uzupełnić tę lukę i stworzyliśmy nasz poradnik. Mamy nadzieję, że będzie on przydatny szczególnie dla młodych naukowców, którzy stawiają pierwsze kroki w świecie nauki.

Zasady konkursów NCN mogą ulegać zmianom. Dlatego zawsze warto sprawdzić, czy czytasz najnowszą wersję poradnika. Aktualna wersja poradnika zawsze na www.granty-na-badania.com. Czytana wersja to wersja 2.0. Ukazała się w październiku 2013 r. W porównaniu do wersji 1.1 z września 2013 r. dodano harmonogram konkursów na 2014 r., poprawiono literówki oraz zmieniono skład poradnika. Pojawiło się również wiele odesłań (linki i kody QR) do materiałów dodatkowych.

Zdajemy sobie sprawę, że poradnik zawsze można napisać lepiej. Będziemy więc wdzięczni za wszelkie uwagi i wskazówki, co warto poprawić lub o jakie zagadnienia uzupełnić poradnik. Uwagi i wskazówki można kierować na adres

kontakt@granty-na-badania.com

CO FINANSUJE NCN?

Wbrew pozorom pisanie wniosku jest tylko jednym z kilku - choć wcale nie najważniejszym - elementów składających się na proces aplikacyjny. Nie można pomijać wszelkiej pracy, którą naukowiec powinien wykonać zanim rozpocznie tworzenie wniosku. W przeciwnym wypadku może dojść do sytuacji, w której cały trud podjęty przez naukowca, okaże się daremny, bo jego wniosek nie spełni np. warunków formalnych konkursu i zostanie odrzucony.

Nie można też zapominać, co w ogóle finansuje NCN. Instytucja ta środki finansowe przeznacza tylko badania podstawowe. Definicja tego terminu znajduje się w [Ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki](#). Zgodnie z jej treścią badania podstawowe to "*oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie praktyczne zastosowanie lub użytkowanie*".

Dobry wniosek aplikacyjny trudno stworzyć w kilka dni. Jak zostanie wykazane w dalszej części niniejszego opracowania, jest to czasochłonny proces. Dlatego warto z wyprzedzeniem wiedzieć o terminach zbliżających się konkursów. NCN swoje konkursy ogłasza cyklicznie. Zawsze też otwarty jest nabór wniosków w jakichś konkursach. Nie każdy naukowiec może aplikować w każdym konkursie, więc czasami trzeba czekać na kolejną edycję konkursu. Dlatego też warto znać termin interesującego nas konkursu. NCN publikuje na swojej stronie internetowej harmonogram konkursów na najbliższy rok. Znając z wyprzedzeniem terminy kolejnych konkursów, które ogłosi NCN, zyskujemy dodatkowy czas, który możemy poświęcić na pracę nad merytorycznym opracowaniem naszego pomysłu oraz przygotowanie wniosku zgodnie z wytycznymi grantodawcy.

Harmonogram naboru wniosków w NCN w 2013 r. wygląda w następujący sposób:

	Rozpoczęcie naboru wniosków	Zakończenie naboru wniosków
PRELUDIUM	15 marca	16 czerwca
	16 września	16 grudnia
ETIUDA	16 grudnia	15 marca 2014 r.
FUGA	16 grudnia	15 marca 2014 r.
OPUS	15 marca	16 czerwca
	16 września	16 grudnia
SONATA	15 marca	16 czerwca
	16 września	16 grudnia
SONATA BIS	15 czerwca	16 września
HARMONIA	15 czerwca	16 września
SYMFONIA	16 grudnia	15 marca 2014 r.
MAESTRO	15 czerwca	16 września

RODZAJE KONKURSÓW W NCN

Narodowe Centrum Nauki jest agencją wykonawczą powołaną do wspierania działalności naukowej w zakresie badań podstawowych, czyli prac eksperymentalnych lub teoretycznych podejmowanych przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów, bez nastawienia na praktyczne zastosowania ani użytkowanie.

NCN cyklicznie otwiera konkursy adresowane do wszystkich naukowców. Konkursy podzielone są ze względu na poziom rozwoju naukowego wnioskodawcy. Podział wygląda następująco:

- **PRELUDIUM**- konkurs na finansowanie projektów badawczych, realizowanych przez osoby rozpoczynające karierę naukową nieposiadające stopnia naukowego doktora.
- **ETIUDA** (stypendia doktorskie) - konkurs, w którym finansowane będą roczne stypendia dla osób z otwartym przewodem doktorskim.

- **FUGA** (staże podoktorskie) - konkurs na finansowanie staży krajowych po uzyskaniu stopnia naukowego doktora.
- **SONATA** - konkurs na finansowanie projektów badawczych, mających na celu stworzenie unikatowego warsztatu naukowego, realizowanych przez osoby rozpoczynające karierę naukową posiadające stopień naukowy doktora.
- **SONATA BIS** - konkurs na finansowanie projektów badawczych, mających na celu powołanie nowego zespołu naukowego, realizowanych przez osoby posiadające stopień naukowy lub tytuł naukowy, które uzyskały stopień naukowy doktora w okresie od 2 do 12 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem.
- **OPUS** - konkurs na finansowanie projektów badawczych, w tym finansowanie zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej niezbędnej do realizacji tych projektów.
- **MAESTRO** - konkurs dla doświadczonych naukowców na finansowanie projektów badawczych mających na celu realizację pionierskich badań naukowych, w tym interdyscyplinarnych, ważnych dla rozwoju nauki, wykraczających poza dotychczasowy stan wiedzy, i których efektem mogą być odkrycia naukowe.
- **HARMONIA** - konkurs na projekty badawcze realizowane w ramach współpracy międzynarodowej.

- **SYMFONIA** - konkurs w którym finansowane będą duże projekty międzydziedzinowe realizowane we współpracy międzynarodowej.

W tym miejscu trzeba przywołać harmonogram konkursów NCN na 2014 r.

	Rozpoczęcie naboru wniosków	Zakończenie naboru wniosków	Najpóźniejszy termin rozstrzygnięcia
PRELUDIUM	17 marca	17 czerwca	17 grudnia
	15 września	15 grudnia	16 czerwca 2015 r.
ETIUDA	15 grudnia	15 marca 2015 r.	16 września 2015 r.
FUGA	15 grudnia	15 marca 2015 r.	16 września 2015 r.
OPUS	17 marca	17 czerwca	17 grudnia
	15 września	15 grudnia	16 czerwca 2015 r.
SONATA	17 marca	17 czerwca	17 grudnia
	15 września	15 grudnia	16 czerwca 2015 r.

SONATA BIS	16 czerwca	15 września	16 marca 2015 r.
HARMONIA	16 czerwca	15 września	16 marca 2015 r.
SYMFONIA	15 grudnia	15 marca 2015 r.	16 września 2015 r.
MAESTRO	16 czerwca	15 września	16 marca 2015 r.

Co ważne - nie trzeba być zatrudnionym w jednostce naukowej, żeby móc składać wnioski. Aplikować może także osoba fizyczna. Zawsze trzeba jednak uzyskać zgodę jednostki naukowej, w której po ewentualnym otrzymaniu środków finansowych będziemy realizowali nasz projekt. Bez takiej zgody, wniosek będzie nieważny. Osoba fizyczna, której zostanie przyznany grant, otrzymuje promesę finansowania z NCN. W ciągu miesiąca od jej otrzymania, kierownik projektu musi przedstawić potwierdzenie już istniejącego stosunku zatrudnienia w wybranej przez siebie jednostce naukowej. Dopuszczane są zarówno umowy o pracę, jak i umowy cywilnoprawne: zlecenia i umowy o dzieło. Więcej szczegółów dotyczących projektów realizowanych przez osoby fizyczne - a są nimi m.in. doktoranci, którzy nie są zatrudnieni w jednostkach naukowych - można [znaleźć w tym miejscu](#). A teraz zobaczmy, jaką ofertę konkursową ma dla naukowców NCN.

PRELUDIUM

Konkurs adresowany do osób rozpoczynających karierę naukową i nie posiadających stopnia naukowego doktora. Pod uwagę nie jest brany wiek wnioskodawcy. Ważne jest nie posiadanie stopnia naukowego doktora. Adresatami konkursu są przede wszystkim doktoranci, choć uczęszczanie na studia III stopnia nie jest wymagane.

CZAS TRWANIA

Zgłaszany projekt musi być nie krótszy niż 12 miesięcy i nie dłuższy niż 36 miesięcy.

FINANSE

W ramach konkursów PRELUDIUM można uzyskać finansowanie na poziomie 50 tys. zł rocznie. Z racji tego, że zgłaszany projekt może trwać do 36 miesięcy, uzyskać można łącznie do 150 tys. zł. Wysokość kwoty, o którą można się ubiegać, jest uzależniona od

czasu trwania projektu i wygląda następująco:

- 12 miesięcy - do 50 tys. zł;
- 24 miesiące - do 100 tys. zł;
- 36 miesięcy - do 150 tys. zł.

W sytuacji, gdy zgłaszany projekt będzie trwał np. 18 miesięcy, należy wyliczyć proporcjonalnie o jaką kwotę można wnioskować. A więc: $50 \text{ tys. zł} / 12 \text{ miesięcy} = \text{ok. } 4166 \text{ zł} / \text{miesiąc}$. W tej sytuacji $4166 \text{ zł} \times 18 \text{ miesięcy} = \text{ok. } 75 \text{ tys. zł}$. I właśnie o taką kwotę należy wnioskować. Jeśli projekt ma trwać 24 miesiące i wnioskujemy o 100 tys. zł, nie musimy planować wydawania po 50 tys. zł rocznie. Budżet nie musi być zaplanowany proporcjonalnie na każdy rok kalendarzowy.

W konkursach PRELUDIUM można zakupić aparaturę badawczą za maksymalnie 30% całkowitej kwoty wnioskowanego projektu. Jednostka naukowa, w której planujemy realizować projekt, może pobierać od niego koszty pośrednie. Ich maksymalna wysokość to 30% kosztów bezpośrednich (z wyłączeniem aparatury). Wysokość kosztów pośrednich jest ustalana przez każdą jednostkę naukową indywidualnie.

WYNAGRODZENIA

W skład zespołu badawczego może wchodzić do trzech osób (patrz: Zespół badawczy). Środki finansowe nie mogą być przeznaczone dla opiekuna naukowego. Nie można więc dla niego przewidywać wynagrodzenia, finansowania wyjazdów na kwerendy biblioteczne lub konferencje i wszelkich innych wydatków.

W projekcie można przewidzieć natomiast wynagrodzenia dla kierownika projektu oraz jednego wykonawcy. [Zalecenia NCN w sprawie wynagrodzeń](#) w przypadku konkursu PRELUDIUM nie mogą być w pełni zrealizowane. Zgodnie z zaleceniami doktorant może otrzymywał do 3 tys zł miesięcznie. Ustalenie wynagrodzenia na takim poziomie, praktycznie "zjadłoby" budżet projektu (do 50 tys. rocznie). Trzeba więc zaplanować wynagrodzenie odpowiednio niższe oraz dopasowane do charakteru zgłaszanego projektu.

ZESPÓŁ BADAWCZY

Naukowiec składający wniosek do konkursu PRELUDIUM musi posiadać opiekuna naukowego. Najczęściej zostaje nim promotor doktoratu, choć nie jest to wymagane. Opiekun naukowy musi posiadać stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy (profesor). Młody naukowiec w projekcie pełni rolę jego kierownika. Możliwe,

choć nie jest to wymogiem, jest włączenie do zespołu badawczego jeszcze jednej osoby. Może ona posiadać najwyżej stopień naukowy doktora.

NABÓR WNIOSKÓW

Nabór wniosków odbywa się dwa razy do roku. Wnioski można składać **od 15 marca do 15 czerwca** oraz **od 15 września do 15 grudnia** każdego roku.

UWAGI

Kierownikiem projektu w ramach konkursu PRELUDIUM można być tylko raz. Osoba, która uzyskała finansowanie projektu, nie może po raz kolejny aplikować z nowym projektem w ramach konkursu PRELUDIUM. Możliwe jest aplikowanie w innych konkursach.

W każdej edycji konkursu eksperci oceniający wnioski, wskazują do 20% najłabszych wniosków z I etapu oceny merytorycznej. Kierownicy tych wniosków mają zablokowaną możliwość aplikowania w najbliższej edycji konkursu.

ETIUDA

Konkurs na stypendia skierowany do osób, które rozpoczynają karierę naukową. Wymogiem koniecznym do aplikowania w konkursie ETIUDA jest brak stopnia naukowego doktora. Wnioskodawca musi być na etapie przygotowywania rozprawy doktorskiej i mieć wszczęty przewód doktorski. Możliwe jest także zobowiązanie się do wszczęcia przewodu doktorskiego do dnia 30 czerwca roku następującego po roku składania wniosku (nabór wniosków co roku do 15 marca).

CZAS TRWANIA

Stypendium przyznawane jest na okres do 12 miesięcy. W ramach wniosku należy zaplanować odbycie stażu w zagranicznym ośrodku naukowym. Staż może trwać od 3 do 6 miesięcy. Staż można odbyć w czasie pobierania stypendium lub w ciągu 12 miesięcy po zakończeniu pobierania stypendium.

FINANSE

Wysokość przyznanego stypendium doktorskiego wynosi 3000 zł miesięcznie. W czasie pobytu w zagranicznym ośrodku naukowym stypendysta otrzymuje zryczałtowaną kwotę 9000 zł miesięcznie, która skorygowana jest o procentowy wskaźnik korekcyjny dla danego kraju zgodnie z wartościami zamieszczonymi w tabelach. Wskaźnik korekcyjny podawany jest przez NCN w ogłoszeniu o konkursie.

Stypendysta otrzymuje finansowanie podróży (w obie strony) do zagranicznego ośrodka naukowego, w którym odbywa staż. Kwota ustalana jest ryczałtem od 1000 zł do 10000 zł w zależności od odległości między miejscem zamieszkania stypendysty a zagranicznym ośrodkiem naukowym, w którym odbywa staż. Stawki podawane są przez NCN w ogłoszeniu o konkursie.

WYNAGRODZENIA

Nie przewidziano dodatkowych wynagrodzeń oprócz stypendium.

ZESPÓŁ BADAWCZY

Konkurs ETIUDA jest konkursem indywidualnym. Nie przewiduje budowania zespołów badawczych.

NABÓR WNIOSKÓW

Nabór wniosków odbywa się raz do roku. Wnioski można składać **od 15 grudnia do 15 marca** każdego roku.

UWAGI

Pobieranie stypendium w ramach konkursu ETIUDA można łączyć z grantem w ramach programu PRELUDIUM. Osoba, która otrzymała stypendium, zobowiązuje się do uzyskania stopnia naukowego doktora w czasie 12 miesięcy od zakończenia pobierania stypendium.

Wnioskodawca razem z wnioskiem musi przedstawić zgodę zagranicznego ośrodka naukowego na odbycie stażu. Dokument musi być sporządzony w języku angielskim.

FUGA

Konkurs adresowany do osób rozpoczynających karierę naukową, które nie wcześniej niż 5 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem, uzyskały stopień naukowy doktora. Wnioski mogą składać również osoby, których stan prac nad doktoratem pozwala na uzyskanie stopnia naukowego doktora do dnia 30 czerwca roku następującego po roku składania wniosku (nabór wniosków co roku do 15 marca).

CZAS TRWANIA

Finansowanie mogą uzyskać tylko wnioski, których planowany czas odbycia stażu jest nie krótszy niż 12 miesięcy i nie dłuższy niż 36 miesięcy.

FINANSE

Środki przyznawane dla osoby odbywającej staż, uzależnione są od czasu jego trwania i wynoszą:

- 9 000 zł miesięcznie w okresie od 1. do 12. miesiąca trwania stażu (ok. 5500 zł miesięcznie netto);
- 10 000 zł miesięcznie w okresie od 13. do 24. miesiąca trwania stażu (ok. 6000 zł miesięcznie netto);
- 11 000 zł miesięcznie w okresie od 25. do 36. miesiąca trwania stażu (ok. 6500 zł miesięcznie netto).

W ramach odbywania stażu można uzyskać również dodatkowe środki na prowadzenie badań naukowych. Przeznaczyć można je na m.in. książki, konferencje, odczynniki, drobny sprzęt komputerowy, usługi obce. Maksymalne kwoty, o które można się ubiegać na 12 miesięcy stażu wynoszą:

- 24000 zł dla paneli HS;
- 72000 zł dla paneli ST i NZ.

Do środków przyznawanych na staż, doliczane jest 1000 zł dla jednostki naukowej, w której jest on odbywany. Kwota ta przeznaczona jest na zorganizowanie miejsca pracy dla stażysty.

WYNAGRODZENIA

Wynagrodzenia uzależnione od czasu trwania stażu. Patrz powyżej.

ZESPÓŁ BADAWCZY

Konkurs FUGA jest konkursem indywidualnym. Nie przewiduje budowania zespołów badawczych.

NABÓR WNIOSKÓW

Nabór wniosków odbywa się raz do roku. Wnioski można składać **od 15 grudnia do 15 marca** każdego roku.

UWAGI

Szczegółowe ustalenia dotyczą jednostki naukowej, w której wnioskodawca planuje odbyć staż. Zgodnie z regulaminem konkursu jednostka ta musi spełniać następujące warunki:

- znajduje się w innym województwie niż to, w którym wnioskodawca ukończył lub odbywa studia trzeciego stopnia (studia doktoranckie);
- nie jest zlokalizowana w województwie, w którym znajduje się ośrodek akademicki, w którym wnioskodawca uzyskał lub uzyska stopień naukowy doktora;
- nie jest zlokalizowana w województwie, w którym wnioskodawca jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę;
- nie była miejscem zatrudnienia wnioskodawcy na podstawie umowy o pracę w okresie po 15 marca 2009 r.;

Do konkursu nie mogą składać wniosków osoby, które są aktualnie kierownikami projektów w innych konkursach finansowanych ze źródeł NCN. Możliwe jest natomiast aplikowanie w innych konkursach finansowanych ze źródeł NCN po uzyskaniu stypendium

w ramach konkursu FUGA. Kierownik projektu musi jednak zrezygnować z wynagrodzenia w nim na czas odbywania stażu.

Razem w wnioskiem przedstawić trzeba:

- przynajmniej dwa listy referencyjne napisane po polsku lub angielsku;
- kopię dyplomu lub potwierdzenie uzyskania stopnia naukowego doktora.

Osoby, które zobowiązały się do uzyskania stopnia naukowego doktora do 30 czerwca roku następującego po roku składania wniosku, razem z wnioskiem muszą przedstawić:

- oświadczenie promotora pracy doktorskiej lub zaświadczenie wydane przez właściwą jednostkę naukową o przewidywanym terminie nadania stopnia naukowego doktora;
- aktualną wersję rozprawy doktorskiej, w formie załącznika elektronicznego.

SONATA

Konkurs na projekty badawcze, realizowane przez osoby rozpoczynające karierę naukową posiadające stopień naukowy doktora. Za osobę rozpoczynającą karierę naukową uznawana jest osoba, która stopień naukowy doktora zdobyła nie wcześniej niż pięć lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem. Liczy się rok kalendarzowy, a nie konkretny dzień. W 2013 r. do konkursu SONATA mogą zgłaszać się naukowcy, którzy doktorami zostali w latach 2008-2013.

CZAS TRWANIA

Zgłaszany projekt musi trwać od 12 do 36 miesięcy. System uniemożliwia składanie wniosków krótszych oraz dłuższych.

FINANSE

W konkursie SONATA nie są ustalone dolne oraz górne granice środków finansowych, o które można wnioskować. NCN nie będzie jednak finansowało projektów, których budżet jest nieadekwatny do przedstawionego planu badań oraz zawiera zbędne pozycje.

Jednostka naukowa, w której planujemy realizować projekt, może pobierać od niego koszty pośrednie. Ich maksymalna wysokość to 30% kosztów bezpośrednich (z wyłączeniem aparatury). Wysokość kosztów pośrednich jest ustalana przez każdą jednostkę naukową indywidualnie

WYNAGRODZENIA

Dla osób wchodzących w skład zespołu można zaplanować wynagrodzenia. Powinny być one proporcjonalne dla zaangażowania w realizowany projekt. Przy ustaleniu stawek wynagrodzenia warto postąpić się [Zaleceniami Rady NCN w sprawie wynagrodzeń w grantach NCN.](#)

ZESPÓŁ BADAWCZY

W regulaminie konkursu SONATA nie ma ograniczeń w odniesieniu do liczby osób wchodzących w skład zespołu badawczego. Istnieją jednak ograniczenia dotyczące ich doświadczenia naukowego. Zgodnie z zasadami konkursu w skład zespołu może wchodzić tylko jedna osoba posiadająca stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy (profesor). Nie może być to jednak osoba z jednostki macierzystej kierownika projektu.

NABÓR WNIOSKÓW

Nabór wniosków odbywa się dwa razy do roku. Wnioski można składać **od 15 marca do 15 czerwca** oraz **od 15 września do 15 grudnia** każdego roku.

SONATA BIS

Konkurs na projekty badawcze mające na celu powołanie nowego zespołu naukowego, realizowane przez osoby posiadające stopień naukowy lub tytuł naukowy, które uzyskały stopień naukowy doktora w okresie od 2 do 12 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem. Liczy się rok kalendarzowy, a nie konkretny dzień. W 2013 r. do konkursu SONATA BIS mogą zgłaszać się naukowcy, którzy doktorami zostali w latach 2001-2013.

CZAS TRWANIA

Zgłaszany projekt musi trwać od 36 do 60 miesięcy. System uniemożliwia składanie wniosków krótszych oraz dłuższych.

FINANSOWANIE

W ramach projektów zgłaszanych do konkursu SONATA BIS nie można przekroczyć kwoty 1,5 mln zł na okres 60 miesięcy prowadzenia badań.

Jednostka naukowa, w której planujemy realizować projekt, może pobierać od niego koszty pośrednie. Ich maksymalna wysokość to 30% kosztów bezpośrednich (z wyłączeniem aparatury). Wysokość kosztów pośrednich jest ustalana przez każdą jednostkę naukową indywidualnie.

WYNAGRODZENIA

Dla osób wchodzących w skład zespołu można zaplanować wynagrodzenia. Powinny być one proporcjonalne dla zaangażowania w realizowany projekt. Przy ustaleniu stawek wynagrodzenia warto posługiwać się [Zaleceniami Rady NCN w sprawie wynagrodzeń w grantach NCN](#).

ZESPÓŁ BADAWCZY

W regulaminie konkursu SONATA BIS nie ma ograniczeń w odniesieniu do liczby

osób wchodzących w skład zespołu badawczego. Istnieją jednak ograniczenia dotyczące ich doświadczenia naukowego. Poza kierownikiem projektu, wśród osób realizujących projekt nie może być pracowników naukowych posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy (profesor).

NABÓR WNIOSKÓW

Nabór wniosków odbywa się raz do roku. Wnioski można składać **od 15 września do 15 grudnia** każdego roku.

UWAGI

W ramach konkursu możliwe jest wnioskowanie o zakup aparatury naukowo-badawczej, przy czym koszt zakupu pojedynczego aparatu naukowo-badawczego nie może przekraczać wartości odpowiednio 500 tys. zł w dziale Nauk Ścisłych i Technicznych (ST) i w dziale Nauk o Życiu (NZ) oraz 150 tys. zł w dziale Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce (HS).

OPUS

Konkurs na projekty badawcze, w tym finansowanie zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej niezbędnej do realizacji tych projektów. Regulamin konkursu nie precyzuje, kto może być wnioskodawcą. Z wnioskami mogą więc występować naukowcy bez względu na stopnie i tytuły naukowe oraz doświadczeniem wnioskodawcy. Oczywiście szansa na otrzymanie grantu, rośnie wraz z doświadczeniem wnioskodawcy.

CZAS TRWANIA

Zgłaszany projekt musi być nie krótszy niż 12 miesięcy i nie dłuższy niż 36 miesięcy.

FINANSE

W konkursie OPUS nie są ustalone dolne oraz górne granice środków finansowych, o które można wnioskować. NCN nie będzie jednak finansowało projektów, których budżet jest nieadekwatny do przedstawionego planu badań oraz zawiera zbędne pozycje. Jednostka naukowa, w której planujemy realizować projekt, może pobierać od niego koszty pośrednie. Ich maksymalna wysokość to 30% kosztów bezpośrednich (z wyłączeniem aparatury). Wysokość kosztów pośrednich jest ustalana przez każdą jednostkę naukową indywidualnie.

WYNAGRODZENIA

Dla osób wchodzących w skład zespołu można zaplanować wynagrodzenia. Powinny być one proporcjonalne dla zaangażowania w realizowany projekt. Przy ustaleniu stawek wynagrodzenia warto posługiwać się [Zaleceniami Rady NCN w sprawie wynagrodzeń w grantach NCN](#).

ZESPÓŁ BADAWCZY

Wnioski w konkursie OPUS można składać indywidualnie oraz zespołowo. W przypadku projektu zespołowego należy wskazać kierownika oraz do dwóch głównych wykonawców. Przy ocenie wniosku pod uwagę brany jest ich dorobek naukowy. W konkursach OPUS nie ma ograniczeń w odniesieniu do liczby osób wchodzących w skład zespołu badawczego.

NABÓR WNIOSKÓW

Nabór wniosków odbywa się dwa razy do roku. Wnioski można składać od **15 marca do 15 czerwca** oraz **od 15 września do 15 grudnia** każdego roku.

UWAGI

W każdej edycji konkursu eksperci oceniający wnioski, wskazują do 20% najłabszych wniosków z I etapu oceny merytorycznej. Kierownicy tych wniosków mają zablokowaną możliwość aplikowania w najbliższej edycji konkursu.

W ramach konkursu możliwe jest wnioskowanie o zakup aparatury naukowo-badawczej, przy czym koszt zakupu pojedynczego aparatu naukowo-badawczego nie może przekraczać wartości odpowiednio 500 tys. zł w dziale Nauk Ścisłych i Technicznych (ST) i w dziale Nauk o Życiu (NZ) oraz 150 tys. zł w dziale Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce (HS).

Zobacz przykłady realizowanych projektów

MAESTRO

Konkurs na projekty badawcze dla doświadczonych naukowców mające na celu realizację pionierskich badań naukowych, w tym interdyscyplinarnych, ważnych dla rozwoju nauki, wykraczających poza dotychczasowy stan wiedzy, i których efektem mogą być odkrycia naukowe. Kluczową rolę w konkursie MAESTRO odgrywa dotychczasowy dorobek naukowy kierownika zgłaszanego projektu.

CZAS TRWANIA

Zgłaszany projekt musi trwać od 36 do 60 miesięcy. System uniemożliwia składanie wniosków krótszych oraz dłuższych.

FINANSOWANIE

W ramach projektów zgłaszanych do konkursu MAESTRO przewidywane jest finansowanie na pojedynczy projekt na poziomie:

- 500 tys. zł - 3 mln zł dla Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce (HS);
- 1 - 3 mln zł dla Nauk Ścisłych i Technicznych (ST) oraz Nauk o Życiu (NZ).

Jednostka naukowa, w której planujemy realizować projekt, może pobierać od niego koszty pośrednie. Ich maksymalna wysokość to 30% kosztów bezpośrednich (z wyłączeniem aparatury). Wysokość kosztów pośrednich jest ustalana przez każdą jednostkę naukową indywidualnie.

WYNAGRODZENIA

Dla osób wchodzących w skład zespołu można zaplanować wynagrodzenia. Powinny być one proporcjonalne dla zaangażowania w realizowany projekt. Przy ustaleniu stawek wynagrodzenia warto postąpić się [Zaleceniami Rady NCN w sprawie wynagrodzeń w grantach NCN](#).

ZESPÓŁ BADAWCZY

Nie ma ograniczenia liczby osób wchodzących w skład zespołu badawczego. Regulamin konkursu MAESTRO określa jednak minimalne wymagania składu zespołu. W ramach projektu należy przewidzieć stworzenie przynajmniej następujących miejsc pracy:

- jedno miejsce pracy dla osoby ze stopniem naukowym doktora (stanowiska typu „post-doc”) na łączny okres co najmniej 36 miesięcy;
- przynajmniej jeden doktorant na łączny okres co najmniej 36 miesięcy.

Stworzone miejsca dla post-doców pracy muszą być nowe i pełnoetatowe. Osoby zatrudnione na tych stanowiskach, muszą być zaangażowane w projekt przez łączny czas co najmniej 36 miesięcy. Zaangażowani w projekt doktoranci również muszą być zatrudnieni przy projekcie przez łączny czas co najmniej 36 miesięcy.

NABÓR WNIOSKÓW

Nabór wniosków odbywa się raz do roku. Wnioski można składać od **15 czerwca do 15 września** każdego roku.

UWAGI

Kierownikiem projektu musi być osoba, która spełnia następujące wymagania formalne:

- opublikowała co najmniej pięć publikacji w renomowanych czasopismach naukowych polskich lub zagranicznych;
- kierowała realizacją co najmniej dwóch projektów badawczych wyłonionych w drodze konkursów ogólnokrajowych lub międzynarodowych;
- spełnia co najmniej trzy z poniższych kryteriów:
  1. była w Komitecie naukowym przynajmniej jednej uznanej konferencji międzynarodowej;
  2. opublikowała co najmniej jedną monografię;
  3. wygłosiła prezentacje na uznanych konferencjach międzynarodowych;
  4. zdobyła międzynarodową nagrodę albo wyróżnienie;
  5. jest lub była członkiem uznanych stowarzyszeń, międzynarodowych organizacji naukowych lub akademii;

6. ma inne istotne osiągnięcia w nauce

W przypadku działalności naukowej w zakresie twórczości i sztuki, kierownik zgłaszanego projektu musi być osobą, która jest autorem dzieł artystycznych o międzynarodowym znaczeniu lub istotnych dla kultury polskiej oraz brała aktywny udział w międzynarodowych wystawach, festiwalach, wydarzeniach artystycznych: plastycznych, muzycznych, teatralnych i filmowych.

W ramach konkursu możliwe jest wnioskowanie o zakup aparatury naukowo-badawczej, przy czym koszt zakupu pojedynczego aparatu naukowo-badawczego nie może przekraczać wartości odpowiednio 500 tys. zł w dziale Nauk Ścisłych i Technicznych (ST) i w dziale Nauk o Życiu (NZ) oraz 150 tys. zł w dziale Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce (HS).

HARMONIA

Konkurs na projekty badawcze realizowane w ramach współpracy międzynarodowej. Zgodnie z wymaganiami konkursu kierownik projektu musi realizować go w polskiej instytucji naukowej oraz zaangażować w wykonanie projektu przynajmniej jednego naukowca z zagranicznej instytucji naukowej.

CZAS TRWANIA

Zgłaszany projekt musi trwać od 12 do 36 miesięcy. System uniemożliwia składanie wniosków krótszych oraz dłuższych.

FINANSE

W konkursie HARMONIA od 15 czerwca 2013 r. ustalono górną granicę budżetu wniosku na 2 mln zł. NCN nie będzie jednak finansowało projektów, których budżet jest nieadekwatny do przedstawionego planu badań oraz zawiera zbędne pozycje.

Jednostka naukowa, w której planujemy realizować projekt, może pobierać od niego koszty pośrednie. Ich maksymalna wysokość to 30% kosztów bezpośrednich (z wyłączeniem aparatury). Wysokość kosztów pośrednich jest ustalana przez każdą jednostkę naukową indywidualnie.

Ze środków projektu nie wolno finansować badań realizowanych przez zagraniczną instytucję naukową. Dla obcokrajowców można przewidzieć jedynie pokrycie kosztu ich przyjazdu i pobytu w Polsce w celach związanych z realizacją projektu.

WYNAGRODZENIA

Dla osób wchodzących w skład zespołu można zaplanować wynagrodzenia. Powinny być one proporcjonalne dla zaangażowania w realizowany projekt. Przy ustaleniu stawek wynagrodzenia warto posługiwać się [Zaleceniami Rady NCN w sprawie wynagrodzeń w grantach NCN](#).

Zasada ta dotyczy tylko Polaków. Dla naukowców obcokrajowców nie wolno przeznaczać wynagrodzeń. Więcej informacji, co może zyskać na grantcie HARMONIA obcokrajowiec można znaleźć na stronie www.granty-na-badania.com.

ZESPÓŁ BADAWCZY

W skład zespołu badawczego musi wchodzić kierownik z polskiej instytucji naukowej oraz przynajmniej jeden naukowiec z zagranicznej instytucji naukowej. Nie ma ograniczeń związanych z liczbą naukowców-obcokrajowców, krajem ich pochodzenia oraz dorobkiem naukowym.

NABÓR WNIOSKÓW

Nabór wniosków odbywa się raz do roku. Wnioski można składać **od 15 czerwca do 15 września** każdego roku.

UWAGI

W ramach projektów finansowanych ze środków konkursu HARMONIA, nie można zakupić aparatury badawczej. Do wniosku należy także dołączyć list intencyjny o współpracy zagranicznej. Jego wzór w wersji polskiej i angielskiej publikuje NCN.

W przypadku projektu badawczego realizowanego w ramach współpracy międzynarodowej nawiązanej bezpośrednio z partnerem lub partnerami z zagranicznych instytucji naukowych, do wniosku należy dołączyć dokument określający ramy współpracy między partnerami w zakresie realizacji projektu badawczego.

W przypadku projektu badawczego realizowanego w ramach programów lub inicjatyw międzynarodowych ogłaszanych we współpracy dwu- lub wielostronnej, do wniosku należy dołączyć dokument potwierdzający udział w programie lub inicjatywie międzynarodowej oraz dokument określający ramy współpracy między partnerami w zakresie realizacji projektu badawczego.

W przypadku projektu badawczego realizowanego przy wykorzystaniu przez polskie zespoły badawcze wielkich międzynarodowych urządzeń badawczych, do wniosku należy dołączyć dokument potwierdzający możliwość wykorzystania tych urządzeń.

SYMFONIA

Konkurs na międzydziedzinowe projekty badawcze. Zgłoszony wniosek musi przewidywać realizację projektu badawczego, który będzie obejmował przynajmniej dwa spośród trzech wymienionych obszarów badawczych: Nauki Humanistyczne, Społeczne i o Sztuce; Nauki Ścisłe i Techniczne; Nauki o Życiu.

CZAS TRWANIA

Zgłaszany projekt musi trwać od 36 do 60 miesięcy. System uniemożliwia składanie wniosków krótszych oraz dłuższych.

FINANSOWANIE

W ramach projektów zgłaszanych do konkursu SYMFONIA, których planowany koszt realizacji mieści się w przedziale od 2 do 7 mln zł na cały okres trwania projektu.

Jednostka naukowa, w której planujemy realizować projekt, może pobierać od niego koszty pośrednie. Ich maksymalna wysokość to 20% kosztów bezpośrednich (z wyłączeniem aparatury). Wysokość kosztów pośrednich jest ustalana przez każdą jednostkę naukową indywidualnie.

WYNAGRODZENIA

Dla osób wchodzących w skład zespołu można zaplanować wynagrodzenia. Powinny być one proporcjonalne dla zaangażowania w realizowany projekt. Przy ustaleniu stawek wynagrodzenia warto postąpić się [Zaleceniami Rady NCN w sprawie wynagrodzeń w grantach NCN](#).

ZESPÓŁ BADAWCZY

Nie ma ograniczenia liczby osób wchodzących w skład zespołu badawczego. Regulamin konkursu SYMFONIA określa jednak minimalne wymagania składu zespołu. W ramach projektu należy przewidzieć stworzenie przynajmniej następujących miejsc pracy:

- dwa miejsca pracy dla osób ze stopniem naukowym doktora (stanowiska typu

„post-doc”);

- cztery miejsca pracy dla doktorantów.

Stworzone miejsca pracy muszą być nowe i pełnoetatowe. Osoby zatrudnione na tych stanowiskach, muszą być zaangażowane w projekt przez cały czas jego trwania.

NABÓR WNIOSKÓW

Nabór wniosków odbywa się raz do roku. Wnioski można składać **od 15 grudnia do 15 marca** każdego roku.

UWAGI

Konkurs zakłada wymagania wobec osoby kierownika projektu. Może nim być osoba:

- posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora;
- w okresie 10 lat przed datą wystąpienia z wnioskiem kierowała realizacją co najmniej dwóch projektów badawczych wyłonionych w drodze konkursów ogólnokra-

jowych lub międzynarodowych.

W realizacji projektu, oprócz kierownika projektu mogą brać udział kierownicy zespołów naukowych wskazani:

- w porozumieniu o współpracy przy realizacji międzydziedzinowego projektu badawczego w przypadku, gdy wnioskodawcą jest jednostka naukowa;
- w umowie o utworzeniu konsorcjum w przypadku, gdy wnioskodawcą jest konsorcjum naukowe.

Do realizacji międzydziedzinowego projektu badawczego kierownik projektu może zaangażować partnerów projektu będących indywidualnymi uczonymi, którzy nie są zatrudnieni w żadnym z wnioskujących podmiotów, przy czym partnerzy mogą być liderami polskich lub zagranicznych zespołów naukowych.

Łączna liczba kierowników i partnerów w międzydziedzinowym projekcie badawczym nie może przekraczać czterech, przy czym w realizacji projektu może występować dowolna liczba wykonawców powiązanych ze wskazanymi zespołami naukowymi.

CZTERY PYTANIA

Kluczem do napisania dobrego wniosku, który uzyska finansowanie od NCN, jest zrozumienie jakie cele przyświecają instytucji, która przeznaczająca pieniądze na badania naukowe. Konieczne jest zrozumienie jakie zamiary, tematyka oraz cele do spełnienia stawia przed sobą grantodawca. Jest to ściśle związane z tym, czego oczekuje od aplikantów. Skoro to my chcemy otrzymać pieniądze, siłą rzeczy musimy choć częściowo dopasować swoje cele do celów instytucji finansującej.

Jeżeli wybraliśmy odpowiedni dla nas konkurs, zastanówmy się czego oczekuje od nas instytucja rozdzielająca środki na badania. Celem NCN jest przede wszystkim wspieranie działalności naukowej w zakresie badań podstawowych. Wracając do przytoczonej ustawowej definicji tego terminu, zwrócić trzeba uwagę na jego treść. Zgodnie z nią NCN finansuje:

- oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne;

- podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów;
- bez nastawienia na bezpośrednie praktyczne zastosowanie lub użytkowanie.

Właśnie takie warunki musi spełniać projekt badawczy, o finansowanie którego wnioskujemy do NCN. Przedstawiając to w sposób obrazowy, można powiedzieć, że wniosek jest tą częścią rzeczywistości, w której spotykają się cele grantodawcy i grantobiorcy. Jako, że pieniądze daje ten pierwszy, na większe ustępstwa musi zazwyczaj iść ten drugi.

Skoro już wiemy czego oczekuje od nas grantodawca, najwyższa pora zastanowić się, czego my oczekujemy od naszego projektu badawczego. Konieczne jest określenie celu, który chcemy zrealizować za pomocą projektu. Pomocne może być postawienie sobie kilku pytań odnośnie naszych planów badawczych:

- **Co chcesz zrobić?**
- **Jak chcesz to zrobić?**
- **Czy jesteś w stanie to zrobić?**
- **Czy warto to zrobić?**

Właśnie tymi czterema pytaniami zajmiemy się szczegółowo w kolejnych częściach poradnika. Udzielenie odpowiedzi na te pytania, pomoże usystematyzować zagadnienie, które chcemy podjąć w projekcie badawczym.

CO CHCESZ ZROBIĆ?

Pierwsze pytanie, z którym musi poradzić sobie naukowiec, jest fundamentem, na którym będzie budował on cały swój projekt. Po odpowiedzi na pytanie "Co chcesz zrobić?" można rozpocząć pracę nad wnioskiem o grant. Jeśli odpowiedź na to pytanie nie jest dla nas oczywista, to lepiej nie zaprzatajmy sobie głowy wnioskiem. Ale jeśli odpowiedź jest dla nas łatwa - zaczynamy pracę!

NCN za swój cel stawia finansowanie badań, które wnoszą coś nowego do dotychczasowego stanu wiedzy. Cel ten powinien pokrywać się z zamiarami naukowca. Dobrze jeśli dostrzega on problem badawczy i właśnie poprzez swój projekt będzie dążył do rozwiązania go. Innymi słowy naukowiec powinien dostrzec problem badawczy - może być nim m.in. brak opracowania jakiegoś zagadnienia - i podjąć pracę, żeby go rozwiązać.

Nie żyjemy jednak na naukowej pustyni. Większością zagadnień naukowych zajmuje się przynajmniej kilku - często są to tysiące - naukowców. Może się więc okazać, że dostrzeżony przez nas problem badawczy, został już rozwiązany przez kogoś innego.

Aplikowanie z wnioskiem o finansowanie rozwiązanego już problemu nie ma większego sensu. Jako, że recenzentami wniosku są eksperci z poszczególnych dziedzin, dostrzegą oni, że chcemy wyważać otwarte drzwi. Środków na finansowanie naszego projektu więc nie otrzymamy. Wynika to także z definicji badań podstawowych. W tej sytuacji nasz wniosek nie będzie dotyczył oryginalnej pracy badawczej, ani nie będzie miał na celu zdobywania nowej wiedzy.

Fakt, że jakimś zagadnieniem zajmują się inni badacze, nie oznacza jednak, że mają na nie monopol. Zawsze można zająć się tym zagadnieniem / problemem badawczym w inny niż dotychczas sposób. Można stworzyć autorskie podejście do danego zagadnienia lub badać je z niepodejmowanej dotychczas perspektywy. Można też udowodnić, że czyjaś teoria jest błędna. W takim wypadku zmieścimy się w definicji badań podstawowych. Wiele zależy tu od samego naukowca, który nawet na opracowane wiele razy zagadnienia, może spojrzeć w nowy sposób.

Wyjaśnienie już na początku, co chcemy robić, będzie pomocne przy wypełnianiu wniosku do NCN. Nie bez powodu instytucja ta w kilku miejscach pyta potencjalnych grantobiorców, jakie znaczenie będzie miał ich projekt dla rozwoju danej dziedziny i dyscypliny naukowej oraz rozwoju cywilizacyjnego, a także jaki oryginalny wkład wniesie rozwiązanie postawionego problemu do dorobku danej dyscypliny naukowej.

JAK CHCESZ TO ZROBIĆ?

Na poprzednich stronach naszego poradnika zastanawialiśmy się, po co w ogóle chcemy składać wnioski. Musieliśmy bowiem znaleźć odpowiedź na pytanie, co jest naszym celem. Teraz postawmy pierwszy krok na drodze w poszukiwaniu sposobu osiągnięcia naszego celu.

Pytanie „jak?” nie może umknąć naukowcowi. Dostrzeżenie zagadnienia / problemu, którym warto się zająć, to dopiero początek. Zadaniem naukowca jest znalezienie sposobu, który pozwoli rozwiązać ów problem. Zazwyczaj projekt wymaga podjęcia kolejnych kroków, które prowadzą od problemu badawczego do jego rozwiązania. To zaś nic więcej jak harmonogram. Jego ustalenie jest konieczne, bo pokazuje logiczny ciąg działań, które trzeba podjąć, by zrealizować projekt. Skoro zaś potrafimy uporządkować kolejne kroki, to pokazujemy, że mamy rozeznanie w podejmowanej przez nas tematyce i wiemy, jak osiągnąć założone w projekcie cele. Harmonogram jest także ściśle związany z kosztorysem pytanie „jak?” związane jest także z metodologią naszych badań. Musimy wiedzieć, jakie metody trzeba zastosować w projekcie, by osiągnąć założony w nim

cel. Ustalenie metodyki badań konieczne będzie także przy wypełnianiu wniosku. Pozwoli też ekspertom, którzy oceniają wniosek, rozemnić czy przyjęta przez nas metoda, gwarantuje, że projekt zakończy się sukcesem. Pamiętajmy też, że metody muszą być właściwe dla dziedziny nauki, której dotyczy nasz projekt.

Dlaczego kierownik jest najważniejszym elementem grantu?

CZY JESTEŚ W STANIE TO ZROBIĆ?

Poszukiwaliśmy już odpowiedzi na pytanie po co chcemy składać wniosek oraz jak planujemy osiągnąć założony przez nas cel. Teraz pora na zastanowienie się czy w ogóle jesteśmy w stanie zrealizować założone przez nas cele naukowe.

Aspekt ten trzeba rozważyć na przynajmniej dwóch płaszczyznach. Po pierwsze musimy odpowiedzieć czy nasz dorobek naukowy i nasza wiedza są wystarczające, by podjąć się rozwiązania danego problemu badawczego. W przypadku NCN fakt ten jest bardzo widoczny w odniesieniu do konkursu MAESTRO. By móc do niego aplikować, trzeba spełnić szereg wymagań związanych z doświadczeniem naukowca. Okazuje się jednak, że ma to swoje powody. Aż połowę punktacji w tym konkursie stanowi ocena dorobku kierownika projektu.

Dorobek naukowy jest ważny w każdym konkursie NCN. Jeżeli nasze doświadczenie jest zbyt małe, lepszym rozwiązaniem niż aplikowanie może okazać się poczekanie do kolejnej edycji konkursu. Czas do jego otwarcia warto zaś poświęcić na zwiększenie

swojego dorobku naukowego. Można też spróbować zaprosić do współpracy naukowca o większym doświadczeniu. Jest to dobra rada szczególnie dla młodych naukowców. Zazwyczaj nie mają oni dużego dorobku, bo i ze względu na młody wiek nie mogą go mieć. Widoczne jest to chociażby w dokumentacji konkursu PRELUDIUM, gdzie przy ocenie dorobku wykonawców projektu połowę oceny stanowi ocena kierownika projektu (młodego naukowca) a drugą połowę ocena promotora / opiekuna naukowego (doświadczonego naukowca).

Bycie kierownikiem projektu związane jest także z większą odpowiedzialnością za jego przebieg i realizację. Sytuacja ta może być kłopotliwa szczególnie wówczas, gdy projekt jest duży, angażuje wiele osób, a jego kierownik nie ma doświadczenia w kierowaniu badaniami. Osobną sprawą są także wszelkie formalności finansowe i administracyjne oraz raportowanie o przebiegu pracy, które są związane z realizacją projektu. Wszystkiego można się jednak nauczyć. Naukowiec, która stawia dopiero pierwsze kroki w świecie projektów badawczych, może podglądać jak radzą sobie z tym bardziej doświadczeni koledzy, a później wykorzystać to w kolejnych - już własnych - projektach badawczych.

Planując projekt badawczy, trzeba też wiedzieć, co będzie potrzebne do jego realizacji. Konieczne jest określenie zasobów, które są niezbędne do tego, by projekt zakończył się sukcesem. Zasoby mogą dotyczyć ludzi oraz aparatury. Zasoby ludzkie to oso-

by z wiedzą i doświadczeniem, które pozwalają na realizację projektu. Warto już na początku zastanowić się czy jesteśmy w stanie zrealizować cały projekt samodzielnie. Jeśli nie - stwórzmy zespół, w którym znajdą się osoby o niezbędnych umiejętnościach.

Realizacja niektórych projektów nie jest też możliwa bez odpowiedniej aparatury. Dlatego też trzeba wiedzieć czy dysponujemy urządzeniami i infrastrukturą (np. laboratoria, pracownie), które pozwolą zrealizować projekt. Aparaturę niezbędną do realizacji projektu może posiadać już uczelnia. Brakującą aparaturę można kupić z pieniędzy przyznanych przez NCN. Wyjątkiem jest program HARMONIA, który nie przewiduje takich wydatków. NCN wprowadził także ograniczenia kwot, które można wydać na aparaturę. Koszt zakupu pojedynczego aparatu naukowo - badawczego nie może przekraczać wartości odpowiednio 500 tys. zł w dziale Nauk Ścisłych i Technicznych (ST) i w dziale Nauk o Życiu (NZ) oraz 150 tys. zł w dziale Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce (HS).

Trzeba też wiedzieć czy realizacja planowanego projektu jest w ogóle wykonalna. Małe są szanse, że NCN zgodzi się na finansowanie projektu stworzenia perpetuum mobile. I nie chodzi tylko o to, że taki projekt nie będzie spełniał warunków podstawowych.

CZY WARTO TO ZROBIĆ?

Odpowiedzieliśmy już na szereg pytań dotyczących wniosku składanego do Narodowego Centrum Nauki. Teraz pora odpowiedzieć na najważniejsze pytanie. Zastanówmy się czy nasz projekt przyniesie jakiegokolwiek korzyści.

Zanim przystąpimy do zgłoszenia wniosku, musimy się zastanowić czy nasz trud związany z projektem badawczym w ogóle ma sens. Jeśli nie posiadamy dostatecznego rozeznania w interesującej nas tematyce i nie możemy liczyć na pomoc bardziej doświadczonych naukowców, warto poczekać do kolejnej edycji konkursu. Czas ten możemy wykorzystać na zwiększenie swojego dorobku naukowego. Wówczas będziemy mieli większe szanse na stworzenie dobrego projektu badawczego i uzyskanie jego finansowania.

Może dojść także do sytuacji, gdy okaże się, że ktoś już wpadł na podobny pomysł do naszego. Jak zostało już powiedziane NCN finansuje tylko oryginalne prace badawcze, które mają dostarczyć nowej wiedzy. W takiej sytuacji możemy udowodnić, że nasz wniosek nie kopiuje jednak wcześniejszych badań lub wprowadzić korekty do swojego

projektu, tak by nie powiełał pomysłów innych naukowców. Możemy też zmienić przedmiot swoich zainteresowań.

Nie można też zapominać o etycznej stronie prowadzenia badań naukowych. Każdy naukowiec powinien zastanowić się czy jego pomysł nie narusza zasad etycznych i czy efekty nie okażą się niewarte podejmowanego trudu.

PANELE NCN

Składając wniosek do Narodowego Centrum Nauki, trzeba wskazać do jakiego panelu naukowego przypisany jest nasz wniosek. Robimy to przede wszystkim po to, żeby wniosek był sprawdzany przez ekspertów z naszej dziedziny.

Rada Narodowego Centrum Nauki przyjęła za podstawę procesu kwalifikacji i oceny projektów badawczych następujący podział na 25 paneli dziedzinowych (dyscyplin lub grup dyscyplin), tematycznie pokrywających cały obszar badań naukowych, w trzech głównych działach:

- HS - Nauki Humanistyczne, Społeczne i o Sztuce;
- ST - Nauki Ścisłe i Techniczne;
- NZ - Nauki o Życiu

Aktualną listę paneli NCN zawsze najlepiej sprawdzić na [stronie internetowej NCN](#). Poniżej można zapoznać się ze skróconą listą dziedzin w każdym panelu. Trzeba jednak pamiętać, że każdy panel posiada "podpanele". Np. w panelu HS1 znajdują się dziedziny nauki od HS1_1 do HS1_16. Dlatego też konieczne jest dokładne zapoznanie się z treścią paneli. Każdy zgłaszany wniosek trzeba bowiem przypisać do przynajmniej jednego panelu. Oznacza to, że będą go sprawdzali eksperci właśnie z dziedzin, które są przyporządkowane do tego panelu. Przypisując wniosek do niewłaściwego panelu, zmniejszamy szansę na pozytywną ocenę wniosku. Jest to jednym z częstych błędów wnioskodawców. Warto więc go unikać, tym bardziej, że nie jest to trudne.

Skąd NCN wzięło panele naukowe?

HS - Nauki Humanistyczne, Społeczne i o Sztuce

Skrót	Nazwa panelu	Dziedziny
HS1	Fundamentalne pytania o naturę człowieka i otaczającej go rzeczywistości	filozofia, nauki o poznaniu, religioznawstwo, teologia
HS2	Kultura i twórczość kulturowa	literaturoznawstwo, bibliotekoznawstwo, językoznawstwo, kulturoznawstwo, nauki o sztuce
HS3	Wiedza o przeszłości	historia, archeologia, etnologia, antropologia kulturowa
HS4	Jednostka, instytucje, rynki	ekonomia, finanse, zarządzanie, demografia
HS5	Normy i władza	prawo, nauki o polityce, polityka regionalna i społeczna
HS6	Człowiek i życie społeczne	psychologia, pedagogika, socjologia

ST - Nauki Ścisłe i Techniczne

Skrót	Nazwa panelu	Dziedziny
ST1	Nauki matematyczne	wszystkie dziedziny matematyki, teoretyczne oraz stosowanie a także podstawy matematyczne informatyki, fizyka matematyczna i statystyka matematyczna
ST2	Podstawowe składniki materii	fizyka cząstek elementarnych, jądrowa, plazmy, atomowa, molekularna, gazów i optyczna
ST3	Fizyka fazy skondensowanej	struktura, własności elektronowe, płyny, nano-nauka
ST4	Chemia analityczna i fizyczna	chemia analityczna, metody teoretyczne w chemii, chemia fizyczna/fizyka chemiczna
ST5	Synteza i materiały	otrzymywanie materiałów, związki struktury z właściwościami, nowoczesne materiały o

		złożonych właściwościach, architektura (makro)molekularna, chemia organiczna, chemia nieorganiczna
ST6	Informatyka i technologie informacyjne	technologie i systemy informacyjne, informatyka, obliczenia naukowe, systemy inteligentne
ST7	Inżynieria systemów i telekomunikacji	elektronika, telekomunikacja, optoelektronika
ST8	Inżynieria procesów i produkcji	modelowanie, projektowanie, sterowanie, konstrukcje i procesy budowlane, inżynieria materiałowa, systemy energetyczne
ST9	Astronomia i badania kosmiczne	astrofizyka, astrochemia, astrobiologia, Układ Słoneczny, układy planetarne, astronomia gwiazdowa, galaktyczna i pozagalaktyczna, badania kosmiczne, instrumenty
ST10	Nauki o Ziemi	nauki geologiczne, nauki o atmosferze i kli-

		macie, geochemia, geodezja, geoekologia, geofizyka, geografia fizyczna, geoinformatyka, geologia planetarna, gleboznawstwo, górnictwo, oceanologia chemiczna i fizyczna, zmiany i ochrona środowiska
--	--	--

NZ - Nauki o życiu

Skrót	Nazwa panelu	Dziedziny
NZ1	Podstawowe procesy życiowe na poziomie molekularnym	biologia molekularna, biologia strukturalna, biotechnologia
NZ2	Genetyka, genomika	genetyka molekularna, genomika, proteomika, bioinformatyka, biologia systemowa, epidemiologia molekularna
NZ3	Biologia na poziomie komórki	biologia komórkowa, biologia rozwoju i starzenia, neurobiologia
NZ4	Biologia na poziomie tkanek, narządów i organizmów	budowa i czynność układów, narządów i organizmów ludzi i zwierząt, medycyna doświadczalna, podstawy chorób układu nerwowego

NZ5	Choroby niezakaźne ludzi i zwierząt	przyczyny, mechanizmy, rozpoznawanie i leczenie chorób, zatruc i urazów (z wyjątkiem chorób układu nerwowego)
NZ6	Immunologia i choroby zakaźne ludzi i zwierząt	odporność, choroby immunologiczne, immunoterapia, choroby zakaźne i inwazyjne, mikrobiologia, transplantologia, alergologia
NZ7	Zdrowie publiczne	epidemiologia, choroby cywilizacyjne i społeczne zagrożenia środowiskowe dla zdrowia ludzi i zwierząt, medyczna i weterynaryjna ochrona zdrowia publicznego, medycyna pracy, nauki o lekach
NZ8	Podstawy wiedzy o życiu na poziomie środowiskowym	biologia ewolucyjna, biologia populacyjna, biologia środowiskowa, systematyka
NZ9	Podstawy stosowanych nauk o życiu	rolnictwo, leśnictwo, ogrodnictwo, rybactwo, żywienie i żywność, biotechnologia środowiskowa

DOKUMENTACJA KONKURSOWA

Jeżeli znaleźliśmy już odpowiedni dla nas konkurs, wiemy co, po co i jak badać... najwyższa pora zrobić jeszcze jedną rzecz, zanim zaczniemy pisać nasz wniosek. Lektura dokumentacji konkursowej jest pierwszym krokiem naukowca, który w ogóle myśli o aplikowaniu.

Dokumentacja jest przewodnikiem po tym, jak napisać wniosek, tak by nie został on odrzucony z powodów formalnych oraz miał duże szanse na pozytywną ocenę merytoryczną. Bez zapoznania się z dokumentacją, wypełnianie formularza w systemie OSF nie ma sensu. Większość wniosków grantowych ma podobny schemat i opiera się na ogólnych zasadach przedstawiania swoich planów związanych z badaniami naukowymi. Każdy konkurs rządzi się jednak swoimi prawami i ma swoje zasady, do których trzeba się przystosować. Grantodawca wprowadza pewne schematy we wnioskach, by ułatwić recenzentom pracę nad nimi i przyspieszyć proces oceny.

NCN informacje o otwarciu naboru wniosków w poszczególnych konkursach publikuje na swojej stronie internetowej www.ncn.gov.pl. Konkursy otwierane są 15 marca, 15 czerwca, 15 września i 15 grudnia każdego roku. Wraz z informacją o otwarciu konkursu, publikowane jest szczegółowe ogłoszenie dotyczące każdego z nich. Ogłoszenie wzbogacone jest najczęściej o trzy załączniki:

ZAŁĄCZNIK NR 1 - zawiera aktualny wykaz paneli NCN. Każdy składany wniosek musi zostać dopasowany do konkretnego panelu naukowego. Wybrać trzeba panel pasujący do dziedziny, którą chcemy zająć się w naszym projekcie. Przypisanie wniosku do niewłaściwego panelu, zmniejsza szanse na uzyskanie dofinansowania.

ZAŁĄCZNIK NR 2- zawiera zakres danych, które są niezbędne do prawidłowego wypełnienia wniosku. Pozwala zapoznać się ze strukturą wniosku, który będzie wypełniany w systemie OSF. Formularze, które wypełnia się w systemie OSF, są udostępniane ok. 4-6 tygodni od dnia otwarcia konkursu. Dzięki załącznikowi nr 2 naukowiec może jednak rozpocząć pracę nad wnioskiem, przed udostępnieniem formularzy. [W przypadku konkursu ETIUDA ogłoszenie zawiera pięć załączników. Zakres niezbędnych informacji zawiera załącznik 4. W przypadku konkursu SYMFONIA ogłoszenie zawiera dwa załączniki. Zakres niezbędnych informacji zawiera załącznik 1.]

ZAŁĄCZNIK NR 3 - zawiera regulamin przyznawania środków na realizację zadań finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki w zakresie projektów badawczych oraz staży po uzyskaniu stopnia naukowego doktora. W regulaminie wyjaśnione jest w jaki sposób będą oceniane wnioski. Wyjaśniony jest także przebieg oceny formalnej i oceny merytorycznej oraz procentowy wkład ocen poszczególnych kryteriów w ocenie indywidualnej wniosków oraz charakter tych ocen dla poszczególnych konkursów. Reguły oceniania wniosków wskazują na co zwracają uwagę recenzenci, a to pozwala na przygotowanie wniosku, który będzie czytelny i przejrzysty dla osób oceniających. Tym samym rosną szanse na otrzymanie finansowania.

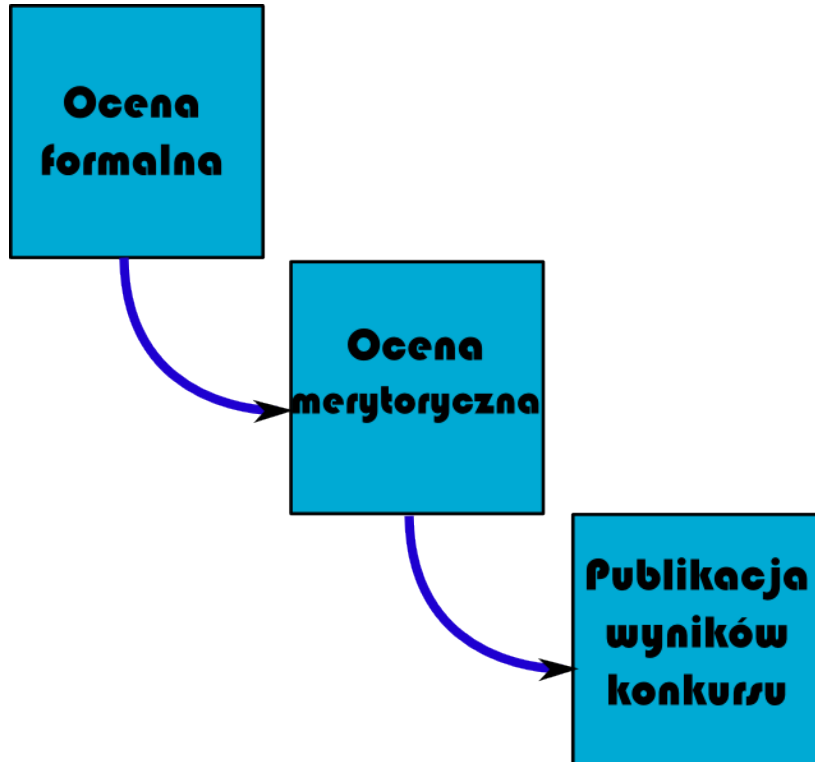
Lektura dokumentacji konkursowej może wydawać się czymś niepotrzebnym i być ograniczeniem dla naukowca. Warto jednak pamiętać, że to naukowiec chce otrzymać pieniądze, a grantodawca chce je przekazać. Nie oznacza to jednak, że pieniądze otrzyma każdy, kto o nie wnioskuje. Dostaną je tylko te osoby, które spełnią wymagania grantodawcy. Dokumentacja konkursowa to nic innego jak wykaz takich wymagań - zarówno formalnych jak i merytorycznych.

ETAPY OCENIANIA WNIOSKU - OCENA FORMALNA

Odpowiedzieliśmy już na cztery kluczowe pytania, które powinien zadać sobie każdy naukowiec, który zamierza aplikować o środki finansowe na badania naukowe. Teraz zajmiemy się procedurą oceniania wniosków w Narodowym Centrum Nauki. Żeby przygotować dobry wniosek, trzeba przecież dokładnie dowiedzieć się, co jest brane pod uwagę przy jego ocenianiu.

Wnioski o finansowanie projektów po dostarczeniu ich do NCN poddawane są trzystopniowej procedurze oceny. Obejmuje ona następujące etapy, które zostały przedstawione na rysunku na następnej stronie.

Na początek zajmiemy się oceną formalną. Dokonują jej Koordynatorzy Dyscyplin. Obejmuje ona ocenę kompletności wniosku oraz ocenę czy dany wniosek spełnia wszystkie wymagania przedstawione w ogłoszeniu o konkursie. By pomyślnie przejść przez etap oceny formalnej, należy zapoznać się z dokumentacją konkursową. Jest ona publikowana razem z informacją o otwarciu naboru w każdym z konkursów i zawiera wszystkie niezbędne wiadomości do prawidłowego wypełnienia wniosku. Oczywiście dotyczą one tylko strony formalnej wniosku. Mając pod uwagę ocenę formalną wniosku, trzeba zwrócić uwagę na następujące rzeczy:

TERMIN NABORU WNIOSKÓW - po granicznym terminie zgłoszenie wniosku nie będzie możliwe.

WYMAGANIA FORMALNE WOBEC WNIOSKODAWCY - związane z wybraniem konkursu, który pasuje do wnioskodawcy. Niespełnienie warunków stawianych wobec wnioskodawcy przez NCN, skutkuje odrzuceniem wniosku na tym etapie.

CZAS TRWANIA PROJEKTU - każdy z konkursów określa jak krótko i jak długo może trwać zgłaszany projekt. Wniosek, którego harmonogram nie zmieści się w ustalonych przez NCN ramach czasowych, zostanie odrzucony ze względów formalnych. Precyzyjnie - taki wniosek nie będzie nawet sprawdzany. Nie dotrze bowiem do Krakowa. System OSF uniemożliwia bowiem złożenie projektu za krótkiego oraz za długiego.

KOSZTORYS PROJEKTU - w konkursach PRELUDIUM, SONATA BIS, FUGA, ETIUDA ustalone są górne granice finansowe, których nie może przekraczać koszt realizacji projektu. W przypadku konkursów MAESTRO i SYMFONIA określona jest dolna i górna granica dopuszczalnych kosztów. Przekroczenie granicy skutkuje odrzuceniem wniosku ze względów formalnych.

ZBYT DROGA APARATURA - koszt zakupu pojedynczego aparatu naukowo - badawczego nie może przekraczać wartości odpowiednio 500 tys. zł w dziale Nauk Ścisłych i Technicznych (ST) i w dziale Nauk o Życiu (NZ) oraz 150 tys. zł w dziale Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce (HS). W konkursie PRELUDIUM koszt aparatury nie może zaś przekraczać 30% wysokości wnioskowanych środków na realizację projektu. Dodatkowo w konkursie HARMONIA nie ma możliwości zakupu aparatury. Zaplanowanie zakupu zbyt drogiej aparatury spowoduje odrzucenie wniosku.

ZBYT MAŁA LICZBA WNIOSKÓW - wnioskodawca zobowiązany jest dostarczyć do NCN wnioski w formie elektronicznej oraz papierowej. Wniosek w formie elektronicznej wypełnia się w systemie OSF. Pod papierową wersją wniosku muszą podpisać się osoby upoważnione z jednostki naukowej, w której będziemy realizować projekt. Bez podpisów tych osób wniosek jest nieważny. Nie będzie także rozpatrywany wniosek, który dotarł do NCN tylko w jednej formie (elektronicznej lub papierowej). Obie wersje wniosku muszą być tożsame. Po wydrukowaniu wniosku nie można wprowadzać zmian w jego elek-

tronicznej wersji. Zarówno wersja papierowa, jak i elektroniczna otrzymują ten sam numer identyfikacyjny w stopce wydruku. Nawet jeżeli treść obu wersji będzie identyczna, ale będzie różniła zawartość stopki - wniosek zostanie odrzucony ze względów formalnych.

NISKI POZIOM JĘZYKOWY CZĘŚCI ANGLOJĘZYCZNEJ - część merytoryczna wniosków aplikacyjnych do NCN musi być wypełniona w wersji polsko i anglojęzycznej. Obie wersje muszą być tożsame. Na etapie oceny formalnej odrzucane są wnioski, które w języku angielskim napisane są na niskim poziomie. NCN wychodzi z założenia, że wykonawcy takich projektów nie gwarantują, że są w stanie napisać publikację - efekt projektu - która mogłaby zostać przyjęta do renomowanego czasopisma naukowego lub wygłoszona na konferencji.

NIEAKTUALNE DANE - we wniosku aplikacyjnym trzeba podać aktualne dane wnioskodawcy - jednostki naukowej - oraz odpowiedzieć na pytania związane z jej działalnością. Aktualne informacje, które trzeba wpisać we wniosku [znajdują się na stronie NCN](#).

NIEPOPRAWNE KOSZTY POŚREDNIE I BEZPOŚREDNIE - od konkursów otwartych 16 września 2013 r. NCN wprowadziło nowe zasady zaliczania poszczególnych wydatków do kosztów pośrednich i bezpośrednich. Lepiej więc zapoznać się z ich szczegółami i nie planować wydatków, które mogą spowodować odrzucenie wniosku. Więcej informacji można

znaleźć w rozdziale poświęconym kosztom pośrednim i bezpośrednim.

A może stypendia w ramach grantu z NCN?

ETAPY OCENY WNIOSKU - OCENA MERYTORYCZNA

Wiemy już dużo o ocenie formalnej wniosku. Zajmijmy się więc kwestiami związanymi z merytoryczną oceną wniosku. Zobaczmy też dlaczego opis skrócony oraz opis szczegółowy naszego wniosku powinny być nie tylko dobre pod względem naukowy, ale również dlaczego powinny być traktowane jako osobne części.

Ocena merytoryczna przeprowadzana jest przez Zespoły Ekspertów i składa się z dwóch etapów. Zgodnie z dokumentacją konkursową w jej trakcie pod uwagę bierze się w szczególności:

- spełnianie kryterium badań podstawowych;
- osiągnięcia naukowe kierownika/zespołu wykonawców, w tym publikacje w renomowanych czasopismach naukowych;
- ocenę wykonania przez kierownika projektu innych projektów badawczych uprzednio finansowanych ze środków finansowych na naukę (nie dotyczy wniosków

złożonych w konkursie PRELUDIUM);

- poziom naukowy badań lub zadań przewidzianych do realizacji;
- nowatorski charakter projektu;
- wpływ realizacji projektu badawczego na rozwój dyscypliny naukowej;
- zasadność planowanych kosztów w stosunku do przedmiotu i zakresu badań;
- ocenę możliwości realizacji wnioskowanego projektu; inne kryteria określone w ogłoszeniu o konkursie;
- zasadność finansowania wniosku w danym konkursie na tle oceny pozostałych wniosków.

ETAP I - OCENA KWALIFIKACYJNA: dokonywana jest na podstawie skróconego opisu projektu badawczego. Każdy wniosek oceniany jest przez dwóch ekspertów. Ich oceny są niezależne. Oceny są następnie dyskutowane na posiedzeniu Zespołu Ekspertów. Przyjęta jest zasada, że dyskutowane są głównie wnioski, które mają rozbieżne oceny lub są na granicy uzyskania finansowania. Na tym etapie oceny pod uwagę brany jest tylko skrócony opis projektu.

Po etapie I wnioski wysyłane są do recenzji, której dokonują zewnątrzni recenzenci spoza Zespołu Ekspertów. Niektóre wnioski trafiają do ekspertów zagranicznych. Z tego powodu wniosek sporządzany jest zarówno po polsku jak i po angielsku. W 2011 r. do ekspertów zagranicznych trafiło ok. 10 procent wszystkich wniosków. Były to głównie wnioski z nauk ścisłych i technicznych oraz o życiu. Wynikało to z faktu, że tylko niewielka część wniosków z nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce pisana była w wersji anglojęzycznej. Obecnie uległo to zmianie i wszystkie wnioski mają swoje wersje dwujęzyczne. Widoczna jest także tendencja, żeby niemal cały wniosek do NCN pisany był po angielsku.

ETAP II - OCENA SPECJALISTYCZNA: do drugiego etapu przechodzi ok. 40 procent wszystkich wniosków, których łączna kwota wnioskowanego finansowania stanowi dwukrotność sumy przeznaczanej przez NCN na finansowanie w danym konkursie. Ocena odbywa się na posiedzeniu Zespołu Ekspertów, którzy ustalają końcową ocenę na podstawie opinii zewnętrznych specjalistów. Na tym etapie oceny pod uwagę brany jest tylko szczegółowy opis projektu badawczego.

Jeśli chcemy napisać dobry wniosek, warto wiedzieć, czego od projektu oczekują recenzenci. Zapoznajmy się więc z wytycznymi skierowanymi do nich. Zgodnie z postanowieniami zawartymi w dokumentacji konkursowej w trakcie oceny merytorycznej członkowie Zespołu Ekspertów kierują się następującymi zasadami:

- eksperci nie zmieniają złożonego kosztorysu;
- wniosek otrzymuje ocenę punktową, która ma charakter pomocniczy i stanowi punkt wyjścia do dyskusji nad oceną końcową;
- podstawą decyzji Zespołu Ekspertów o ocenie końcowej wniosku jest jego analiza i przeprowadzenie dyskusji nad zasadnością finansowania wniosku, na tle innych wniosków ocenianych w konkursie;
- oceną końcową wniosku jest jego pozycja na liście rankingowej, ustalona przez Zespół Ekspertów podczas dyskusji na posiedzeniu;
- wniosek, który uzyska uzgodnione stanowisko Zespołu Ekspertów o przyznaniu oceny zero punktów w którymkolwiek obszarze podlegającym ocenie, nie może zostać zakwalifikowany do finansowania;
- wniosek, który uzyska uzgodnione stanowisko Zespołu Ekspertów o niespełnianiu któregoś z wymagań przedstawionych w ogłoszeniu o konkursie, nie może zostać zakwalifikowany do finansowania.

Ustalony jest także procentowy wkład ocen poszczególnych kryteriów w ocenie indywidualnej wniosków oraz charakter tych ocen dla poszczególnych konkursów. Ocenie poddawane są takie elementy jak ocena dorobku kierownika / wykonawców projektu, ocena projektu, ocena kosztorysu, ocena możliwości wykonania. Elementy, które są oceniane, dostosowane są do specyfiki poszczególnych konkursów. Procentowy wkład poszczególnych kryteriów w poszczególnych konkursach prezentuje [ta tabela \(kliknij!\)](#)

Procentowy podział składników oceny

W poszczególnych elementach oceny wystawiane są według przedstawionych poniżej zasad. W zależności od konkursu ulegają one niewielkim zmianom, które można dostrzec w dokumentacji konkursowej. Jak zostało już przywołane wniosek, który uzyska uzgodnione stanowisko Zespołu Ekspertów o przyznaniu oceny zero punktów w którym-

kolwiek obszarze podlegającym ocenie, nie może zostać zakwalifikowany do finansowania. W konkursach SYMFONIA, ETIUDA oraz FUGA przeprowadzane są także rozmowy kwalifikacyjne z kierownikami zgłaszanych projektów.

W oparciu o przywołane powyżej zasady, łatwo można zauważyć, które elementy wniosku są najważniejsze w danym konkursie. Dla wnioskodawcy kluczowe znaczenie musi mieć jednak przede wszystkim zasada, zgodnie z którą "wniosek, który uzyska uzgodnione stanowisko Zespołu Ekspertów o przyznaniu oceny zero punktów w którymkolwiek obszarze podlegającym ocenie, nie może zostać zakwalifikowany do finansowania". O ile więc pewne elementy wniosku są ważniejsze od innych, to nie możemy sobie pozwolić na niedopracowanie teoretycznie mniej ważnych elementów naszej aplikacji. Niesie to bowiem ryzyko uzyskania oceny zero punktów, a to oznacza odrzucenie wniosku.

ELEMENTY WNIOSKU

Składając wniosek do Narodowego Centrum Nauki musimy aż trzy razy opisywać nasz projekt. Na początek piszemy Streszczenie, które nie może być dłuższe niż 1 strona A4. Następnie musimy napisać Skrócony opis projektu, który musi ograniczyć się do 5 stron A4. Na koniec czeka nas zaś napisanie Szczegółowego opisu projektu, który może mieć do 15 stron A4. Po co NCN prosi o opisanie projektu aż trzy razy?

Związane jest to z przedstawianą już wcześniej procedurą oceny wniosków, które trafiają do NCN. Skrócony opis projektu i Szczegółowy opis projektu brane są pod uwagę na różnych etapach oceny merytorycznej wniosków. Jeśli nasz wniosek spełnia wszystkie wymagania formalne w danym konkursie, to trafia do oceny merytorycznej. Elementy jej poszczególnych etapów przedstawiamy poniżej.

I ETAP OCENY MERYTORYCZNEJ

- pod uwagę brany jest skrócony opis projektu;
- wnioski mogą być oceniane są przez ekspertów z całego panelu;
- eksperci nie mają dostępu do szczegółowego opisu projektu.

II ETAP OCENY MERYTORYCZNEJ

- pod uwagę brany jest szczegółowy opis projektu;
- wnioski oceniane są przez ekspertów z danej dziedziny;
- eksperci nie mają dostępu do skróconego opisu projektu.

Zwrócić należy tu uwagę na kilka aspektów. Przede wszystkim opis skrócony i opis szczegółowy należy potraktować jako dwa osobne dokumenty. Musimy zdać sobie sprawę, że ekspert będzie czytał tylko jeden z nich. Który - uzależnione jest od etapu oceny merytorycznej. Nie możemy więc potraktować opisu skróconego jako swoistego wstępu do opisu szczegółowego. Oba opisy muszą stanowić całościowe ujęcie naszego projektu.

Ważną wiadomością jest również fakt, że w I etapie oceny merytorycznej wnioski są oceniane nie tylko przez ekspertów z danej dziedziny, ale również przez ekspertów z całego panelu. Może się więc zdarzyć, że nie będzie to osoba bardzo dobrze znająca się na tematyce naszego wniosku. Z tego powodu skrócony opis projektu nie może zawierać zbyt wielu szczegółów. Musi być jednak na tyle naukowy i wyczerpujący, by na jego wartości poznał się zarówno ekspert, jak i osoba posiadająca niepełną wiedzę w danej dziedzinie.

STRESZCZENIE

Streszczenie nie powinno być za długie, gdyż nie może przekraczać 1 strony maszynopisu A4. We wniosku przedstawiony będzie bowiem jeszcze skrócony opis projektu badawczego (maksymalnie 5 stron A4) oraz szczegółowy opis projektu badawczego (maksymalnie 15 stron A4).

Streszczenie powinno być esencjonalnym opisem projektu. Konieczne jest napisanie dwóch wersji streszczenia - polskiej i angielskiej. Obie powinny być tożsame. Niedopuszczalny jest za to fakt, by streszczenie było identyczne ze skróconym opisem projektu badawczego.

Zgodnie z wytycznymi NCN streszczenie powinno składać się z następujących elementów:

- Cel prowadzonych badań / hipoteza badawcza
- Zastosowana metoda badawcza / metodyka

- Wpływ spodziewanych rezultatów na rozwój nauki, cywilizacji, społeczeństwa

Streszczenie jest pierwszym opisem naszego projektu badawczego, z którym stykają się recenzujący eksperci. Powinno być więc dobrze przygotowane. Jako, że streszczenie jest krótkie, nie ma sensu stosować barwnych literackich wstępów. Recenzent nie chce czytać powieści, a w miarę szybko i w sposób jasny oraz precyzyjny dowiedzieć się najważniejszych informacji o naszym projekcie. Cel podajmy więc w pierwszym zdaniu. Wniosek to przecież nie powieść kryminalna, gdzie wszystko wyjaśnia się na ostatniej stronie.

Jako wzór dobrze napisanego streszczenia, może posłużyć przykład z jednej z prezentacji National Science Foundation (NSF), czyli rządowej agencji w USA, która finansowo wspiera prowadzenie badań naukowych.

Cel projektu

Celem projektu badawczego jest udowodnienie hipotezy, że zbyt duża liczba małp, które równocześnie wchodzi na drzewo, doprowadzi do złamania tego drzewa. W ramach weryfikacji hipotezy, pobrana zostanie próbka dziesięciu drzew, na które będą wchodziły małpy aż do momentu złamania drzewa.

Znaczenie projektu

Ważne jest, żebyśmy wiedzieli, ile małp może wspiąć się na drzewo, zanim zostanie ono złamane. Ma to bowiem wpływ na nasze postrzeganie prokreacji małp i ... Zgodnie z teorią snerd wielkość drzewa ma wpływ na prokreację małp. Proponowane badanie podważa teorię zgodnie z którą ... Jeśli hipoteza zostanie zweryfikowana pozytywnie, przekształcone zostanie nasze podejście do...

Wpływ projektu

Małpy wykorzystywane są w badaniach medycznych. Jeśli będziemy wiedzieć, jak dużo małp może zmieścić się w drzewie, będziemy w stanie zapewnić więcej małp do takich badań. Pozwoli to na szybszy postęp nauk medycznych oraz poprawę jakości życia. Ponadto doktoranci obserwując małpy, które doznają urazów spadając ze złamanych drzew, prawdopodobnie sami będą rzadziej wspinać się na drzewa. To zaś zwiększy szanse ukończenia studiów przez doktorantów.

SKRÓCONY OPIS PROJEKTU BADAWCZEGO

Jak zostało wspomniane powyżej - skrócony opis projektu badawczego nie może być identyczny ze streszczeniem. Trzeba go też traktować jako część niezależną od szczegółowego opisu projektu badawczego

Wszystko dlatego, że skrócony opis jest podstawą do oceny w I etapie oceny merytorycznej. Na tym etapie eksperci w ogóle nie czytają szczegółowego opisu. Z tego powodu nie powinno się uznawać, że skrócony opis jest swoistym wstępem do szczegółowego opisu. Już na tym poziomie wskazane jest ukazanie całościowej wizji projektu. W szczegółowym opisie zostanie ona wyjaśniona w sposób bardziej wyczerpujący.

Każdy z opisów - streszczenie także - warto rozpocząć od krótkiego i rzeczowego wstępu, który wprowadzi recenzenta w tematykę proponowanych badań oraz sposób ich realizacji. Pisząc wstęp nie zapominajmy, że każdy z ekspertów czyta kilka lub kilkadziesiąt wniosków. Nie ukrywajmy więc meritum naszego wniosku za kilkoma zdaniami barwnego i opisowego wstępu. Przedstawmy istotę naszego projektu na samym początku.

Zgodnie z dokumentacją konkursową skrócony opis nie może być dłuższy niż 5 stron maszynopisu A4. Opis powinien składać się z następujących elementów.

- Cel naukowy projektu (problem jaki wnioskodawca podejmuje się rozwiązać, hipotezy badawcze)
- Znaczenie projektu (dotychczasowy stan wiedzy, uzasadnienie podjęcia problemu badawczego, uzasadnienie nowatorskiego charakteru badań, znaczenie wyników projektu dla rozwoju danej dziedziny i dyscypliny naukowej oraz rozwoju cywilizacyjnego)
- Koncepcja i plan badań (ogólny plan badań, szczegółowe cele badawcze, wyniki badań wstępnych)
- Metodyka badań (sposób realizacji badań, metody, techniki i narzędzia badawcze, metody analizy i opracowania wyników, urządzenia i aparatura wykorzystywane w badaniach)
- Literatura

Jak można zauważyć niektóre elementy skróconego opisu pojawiają się w stresz-
stają niezmienione.

Porady z USA jak napisać dobry wniosek

SZCZEGÓŁOWY OPIS PROJEKTU BADAWCZEGO

Ten element wniosku brany jest pod uwagę, jeżeli wniosek zostanie zakwalifikowany do II etapu oceny merytorycznej. Jest to najdłuższy opis projektu badawczego. Może zajmować maksymalnie 15 stron maszynopisu A4.

Szczegółowy opis projektu badawczego sporządzany jest tylko w języku angielskim. Zgodnie z konstrukcją elektronicznej wersji formularza wnioskodawca musi wypełnić następujące elementy wniosku:

- Cel naukowy projektu (problem jaki wnioskodawca podejmuje się rozwiązać, hipotezy badawcze)
- Znaczenie projektu (dotychczasowy stan wiedzy, uzasadnienie podjęcia problemu badawczego, uzasadnienie nowatorskiego charakteru badań, znaczenie wyników projektu dla rozwoju danej dziedziny i dyscypliny naukowej oraz rozwoju cywilizacyjnego)
- Koncepcja i plan badań (ogólny plan badań, szczegółowe cele badawcze, wyniki

badan wstepnych)

- Metodyka badan (sposob realizacji badan, metody, techniki i narzedzia badawcze, metody analizy i opracowania wynikow, urzadzenia i aparatura wykorzystywane w badaniach)
- Literatura

Od 15 marca 2013 r. opis skrocony i szczegolowy zawieraja te same punkty. Rownia sie jednak wersja jezykowa. Ze wzgledu na objetosc wersja szczegolowa jest tez bardziej rozbudowana.

Jak mozna zauwazyc konstrukcja wniosku jest zbiezna z pytaniami, na ktore powinien odpowiedziec sobie naukowiec zanim przystapi do pracy nad wypeelnianiem wniosku. Mowa o przywolanych przez nas pytaniach

1. Co chcesz zrobic?
2. Jak chcesz to zrobic?
3. Czy jestes w stanie to zrobic?
4. Czy warto to zrobic?

Jeżeli przed przystąpieniem do pisania wniosku, naukowiec potrafi udzielić odpowiedzi na te pytania, z napisaniem szczegółowego opisu projektu badawczego nie powinien mieć zbyt dużych problemów.

PLAN BADAŃ

Po opisach naszego projektu pora zająć się ułożeniem naszych planów badawczych w logiczny ciąg. Mówić będziemy więc o harmonogramie, który od 15 marca 2013 r. w grantach NCN ukrywa się pod nazwą planu badań.

Harmonogram można uznać za plan, w którym naukowiec przedstawia wszystkie zadania badawcze, które muszą zostać zrealizowane, by projekt zakończył się sukcesem. Inaczej mówiąc są to kroki, które trzeba wykonać, by od zauważonego przez naukowca problemu przejść do jego rozwiązania. Zgodnie z wytycznymi NCN zadania badawcze muszą mieć charakter syntetycznego opisu planowanych badań. Za zadanie badawcze nie jest uważany np. zakup aparatury, udział w konferencji, przygotowanie publikacji itp.

Choć aktualnie nie podaje się już czasu trwania poszczególnych zadań, to warto pamiętać, że zsumowany czas trwania wszystkich zadań badawczych nie może być krótszy od całkowitego czasu trwania projektu badawczego. Długość jednego zadania badawczego nie może być zaś dłuższa od całkowitego czasu trwania projektu. Termin realizacji poszczególnych zadań może nakładać się na siebie w sytuacji, gdy kilka zadań badaw-

czych może być wykonywanych jednocześnie. Trzeba jednak pamiętać, że niektóre zadania mają charakter sekwencyjny i nie jest możliwe zrealizowanie zadania Y, jeśli wcześniej nie zostało zrealizowane zadanie X. Np. nie jest możliwa analiza wyników badania, jeśli wcześniej nie zostało przeprowadzone badanie. Nie można też zapominać, że niektóre zadania związane z projektem badawczym, są uzależnione od czasu - pory roku - w którym mogą być wykonywane. Jeżeli projekt obejmuje np. badania na powietrzu, to rzadko można je prowadzić przy niesprzyjających warunkach atmosferycznych czy zimą. W niektórych sytuacjach badana przez nas grupa może być niedostępna. Ryzykowne jest np. planowanie badania młodzieży gimnazjalnej w miesiącach wakacyjnych, bo nie przebywa ona wówczas w szkole i trudniej zebrać grupę do przebadania.

Dlatego też przygotowując harmonogram badania każdorazowo należy się zastanowić czy realizacja poszczególnego zadania jest wykonalna w przewidywanym przez nas terminie. Pamiętajmy też o planowanych przez nas urlopach, które również mogą mieć wpływ na realizację projektu. Lepiej też nie tworzyć bardzo napiętego harmonogramu. Wskazane jest zapewnienie sobie pewnego zapasu czasowego, który może okazać się bardzo pomocny, gdy w naszym projekcie pojawią się niespodziewane problemy i opóźnienia. Zawsze warto też przeanalizować, co może pójść niewłaściwie w naszym projekcie. Przygotowanie planu awaryjnego, pozwoli na szybkie dostosowanie projektu do faktycznych warunków.

KOSZTY POŚREDNIE I BEZPOŚREDNIE

Ważną częścią wniosku o grant badawczy jest przypisanie poszczególnych wydatków do odpowiednich kategorii. Choć kosztorys wniosków składanych do Narodowego Centrum Nauki nie jest zbyt skomplikowany, to może sprawiać pewne problemy. Wyjaśnijmy więc jak przygotować go poprawnie

Kosztorys wniosku do NCN składa się z elementów, które zawiera tabela na następnej stronie. Jak widzimy w skład kosztorysu wchodzi koszty pośrednie i bezpośrednie. Od 16 września 2013 r. zgodnie z treścią Załącznika nr 4 Regulaminu przyznawania środków na realizację zadań finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki w zakresie projektów badawczych, staży po uzyskaniu stopnia naukowego doktora oraz stypendiów doktorskich”, wprowadzonego uchwałą Rady Narodowego Centrum Nauki nr 71/2013 z 12 września 2013 r. rozumiane są one w sposób przedstawiony poniżej.

	A	B	C	D	E
1	Pozycja	Rok...	Rok...	Rok...	Razem
2	1	2	3	4	5
3	Koszty bezpośrednie realizacji projektu: w tym				
4	- wynagrodzenia wraz z pochodnymi				
5	- koszty aparatury				
6	- inne koszty bezpośrednie				
7	Koszty pośrednie				
8	Koszty realizacji projektu ogółem				

KOSZTY NIEKWALIFIKOWALNE - wydatki, które nie mogą być objęte finansowaniem ze środków NCN, w tym w szczególności zakup lub wytworzenie aparatury badawczej o jednostkowej wartości przekraczającej odpowiednio 500 000 zł w projektach z zakresu Nauk Ścisłych i Technicznych (panele ST) i Nauk o Życiu (panele NZ) oraz 150 000 zł w projektach z zakresu Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce (panele HS),

- indywidualne składki członkowskie w organizacjach, stowarzyszeniach itp.,
- koszty subskrypcji, prenumerat,
- koszty procedur związanych z nadaniem stopnia/tytułu naukowego,
- koszty audytu zewnętrznego projektów,
- koszty organizacji konferencji.

KOSZTY KWALIFIKOWALNE - to wydatki, które mogą zostać objęte finansowaniem ze środków NCN. Kosztem kwalifikowalnym może być wyłącznie koszt, który będzie:

- poniesiony w okresie realizacji projektu tj. od dnia podpisania umowy o realizację i finansowanie projektu do dnia jego zakończenia,
- niezbędny dla realizacji projektu,
- poniesiony w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,

- możliwy do zweryfikowania, rzetelnie udokumentowany i właściwie zewidencjonowany w księgach rachunkowych,
- zgodny z obowiązującymi przepisami.

W skład kosztów kwalifikowalnych wchodzi wspomniane wcześniej koszty pośrednie i bezpośrednie. Od 16 września 2013 r. NCN ustaliło katalog wydatków, które mogą być do nich zaliczone.

KOSZTY POŚREDNIE - koszty ogólne funkcjonowania jednostki, pośrednio związane z realizacją projektu badawczego, w tym w szczególności:

- koszty wynagrodzeń personelu administracyjnego i finansowego (m.in. obsługa kadrowa, prawna i księgowość projektu, w tym koszty zlecenia prowadzenia obsługi księgowo-biuro rachunkowego),
- koszty bieżących remontów pomieszczeń,
- koszty dostosowania pomieszczeń w zakresie niezbędnym do prowadzenia zadań badawczych,
- opłaty za korzystanie z powierzchni, podatki od nieruchomości itp.,

- opłaty za media (energię elektryczną, ciepłą, gaz i wodę, opłaty przesyłowe, odprowadzanie ścieków itp.), usługi telekomunikacyjne (telefoniczne, internetowe) oraz pocztowe i kurierskie,
- koszty serwisowania, konserwacji, bieżących remontów i naprawy aparatury i urządzeń,
- koszty utrzymania czystości pomieszczeń,
- koszty dozoru,
- koszty ubezpieczeń majątkowych,
- opłaty manipulacyjne, administracyjne i bankowe.

KOSZTY BEZPOŚREDNIE - koszty związane bezpośrednio z realizacją projektu badawczego. Składają się one z następujących elementów:

- **Wynagrodzenia wraz z pochodnymi i stypendia naukowe** - obejmują koszty przeznaczone na wynagrodzenia oraz stypendia. Wynagrodzenia nie mogą dotyczyć pracowników zajmujących się administracyjną i finansowo-księgową obsługą

projektu. Wynagrodzenie mogą otrzymać tylko osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę (etat lub jego część), umowy zlecenie lub umowy o dzieło. Wynagrodzenie mogą pobierać członkowie zespołu badawczego oraz personel pomocniczy, który może być występować w charakterze "wykonawcy zbiorowego" (ankieterzy, pielęgniarki).

- **Aparatura naukowo-badawcza** - obejmuje w formie wykazu, koszty planowanej do zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej. Zakup aparatury nie może być głównym celem realizacji projektu.
- **Inne koszty bezpośrednie** - do tej kategorii zaliczają się koszty nie zaliczane do wynagrodzeń wraz z pochodnymi i stypendiów naukowych ani aparatury naukowo-badawczej. Mogą pojawić się tu następujące wydatki:
  1. koszty środków nietrwających przeznaczonych do bezpośredniego zużycia przy realizacji projektu. Do kategorii tej zaliczone mogą być m.in.: surowce, półprodukty, odczynniki, materiały biurowe / piśmiennicze.
  2. usługi obce - koszty dotyczące usług nabywanych od podmiotów zewnętrznych (instytucje i osoby fizyczne, które prowadzą działalność gospodarczą). Co ważne osoby pobierające wynagrodzenia oraz stypendia naukowe w ramach projektu, nie mogą świadczyć usług obcych (bezpośrednio lub pośrednio za pośrednictwem in-

stytucji ich zatrudniających). Do usług obcych zaliczają się koszty zakupu usług badawczych (analizy laboratoryjne, opracowania statystyczne, badania ankietowe itp.), koszty zakupu innych usług specjalistycznych niezbędnych dla prawidłowej realizacji projektu (usługi edytorskie, graficzne, doradcze, monitoringowe itp.). Zabronione jest zaliczanie do usług obcych kosztów obsługi administracyjnej i finansowej projektu.

3. wyjazdy służbowe - koszty wyjazdów członków zespołu badawczego (o ile zezwala na to regulamin konkursu). Z kosztów tych pokryć można koszty udziału w seminariach / konferencjach związanych z tematyką projektu oraz koszty wyjazdów niezbędnych dla realizacji projektu (w tym np. kwerendy, badania terenowe).
4. wizyty i konsultacje - obejmują koszty przyjazdów/wizyt współpracowników zewnętrznych i/lub konsultantów oraz koszty spotkań.
5. inne - obejmują inne koszty, które nie mieszczą się we wcześniejszych kategoriach. Do kategorii inne można zaliczyć koszty upowszechniania wyników prowadzonych badań. Do tej kategorii zaliczyć można także zakup danych, specjalistyczne publikacje / pomoce naukowe i fachowe, koszty publikacji wyników badań, koszty uzyskania patentów.

Prawdopodobnie zmiany dotyczące kosztów bezpośrednich i pośrednich 16 września 2013 r. do konkursów PRELUDIUM, SONATA i OPUS będą obowiązywały również w pozostałych konkursach organizowanych przez NCN. Wyjątkami są tu tylko maksymalne stawki kosztów pośrednich w ramach konkursów SYMFONIA (do 20%) oraz FUGA (jednostka naukowa otrzymuje 1000 zł za każdy miesiąc stażu). W konkursie ETIUDA nie przewidziano zaś kosztów pośrednich.

OBLICZANIE KOSZTÓW POŚREDNICH I BEZPOŚREDNICH

Przygotowanie kosztorysu, to jeden z elementów, który nastrocza wiele problemów naukowcom przygotowującym wnioski o grant badawczy. Jednym z najczęstszych problemów w kosztorysach NCN jest obliczenie kosztów pośrednich. Postanowiliśmy pomóc w rozwiązaniu tego problemu.

Kosztorys jest częścią wniosku, w której wnioskodawca przedstawia wszelkie koszty, które są niezbędne do zrealizowania z sukcesem, przedstawianego przez niego projektu. W tabeli poniżej przedstawiony jest szablon kosztorysu, który musi wypełnić każdy wnioskodawca. Kolumny oznaczające rok uzupełniane są automatycznie przez system po określeniu przewidywanego czasu trwania projektu. Liczba kolumn z latami może wahać się od 1 (projekt trwa minimalnie 12 miesięcy od stycznia do grudnia danego roku) do 6 (projekt trwa maksymalnie 60 miesięcy i obejmuje przynajmniej jeden miesiąc danego roku kalendarzowego [pierwszy rok kalendarzowy, w którym realizowany jest projekt], kolejne cztery lata każdorazowo od stycznia do grudnia oraz przynajmniej jeden miesiąc ostatniego roku kalendarzowego, w którym realizowany jest projekt). Czas trwa-

nia projektu uzależniony jest od planów naukowca oraz rodzaju konkursu. Przedziały czasowe projektów w poszczególnych konkursach określone są w ich dokumentacji konkursowej. W przykładowej tabeli poniżej przedstawiono kosztorys projektu, którego termin realizacji obejmuje maksymalnie trzy lata.

Pozycja	Rok...	Rok...	Rok...	Razem
1	2	3	4	5
Koszty bezpośrednie realizacji projektu: w tym				
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi				
- koszty aparatury				
- inne koszty bezpośrednie				
Koszty pośrednie				
Koszty realizacji projektu ogółem				

By ułatwić poruszanie się po kosztorysie w tabeli poniżej na potrzeby naszej porady wprowadzone zostały dodatkowe komórki. Zostały one odznaczone innym kolorem. Pola te nie występują w kosztorysie w systemie OSF, a ich umieszczenie ma usprawnić nawigację po kosztorysie w naszym przykładzie.

	A	B	C	D	E
1	Pozycja	Rok...	Rok...	Rok...	Razem
2	1	2	3	4	5
3	Koszty bezpośrednie realizacji projektu: w tym				
4	- wynagrodzenia wraz z pochodnymi				
5	- koszty aparatury				
6	- inne koszty bezpośrednie				
7	Koszty pośrednie				
8	Koszty realizacji projektu ogółem				

Kosztorys składa się z przedstawienia przewidywanych kosztów bezpośrednich (komórki B3, C3, D3) oraz kosztów pośrednich (komórki B7, C7, D7), które są niezbędne do realizacji projektu:

- koszty bezpośrednie;
- koszty pośrednie.

By ułatwić sporządzanie kosztorysu i uniknąć w nim błędów, w przygotowaliśmy jego edytowalny szablon w arkuszu kalkulacyjnym.

SZABLON KOSZTORYSU WE WNIOSKU DO NCN - KLIKNIJ!

W znajdującej się w arkuszu kalkulacyjnym tabeli edytować można tylko komórki otoczone grubą ramką. W tabeli powyżej odpowiadają im nieprzekreślane komórki. Pozostałe komórki zostały zablokowane. Wpisywanie w edytowalne komórki kwot, które są niezbędne do realizacji projektu, spowoduje, że automatycznie prawidłowo obliczone zostaną:

- koszty bezpośrednie realizacji projektu;
- koszty pośrednie zgodnie z ich maksymalną wysokością 30%;
- koszty realizacji projektu;
- łączna suma każdego wiersza kosztów.

Kosztorys jest jednym z elementów wniosku, który jest brany pod uwagę przez recenzentów. Powinien być więc przygotowany po precyzyjnych i realistycznych kalkulacjach. NCN może odrzucić wniosek zarówno ze względu na przeszacowanie, jak i niedoszacowanie kosztorysu. NCN odszedł w ostatnich latach od zmniejszania lub negocjowania wysokości kosztorysu. Nie jest również możliwe zwiększanie wysokości kosztorysu w czasie realizacji projektu. Z tego powodu powinien być on przygotowany jako wersja ostateczna i możliwa do zrealizowania.

Każda z pozycji umieszczonych w kosztorysie musi mieć swoje uzasadnienie przy realizacji projektu. W dodatkowych tabelach NCN prosi wnioskodawców o przedstawienie precyzyjnych kalkulacji przewidywanych kosztów na wynagrodzenia dla poszczególnych osób biorących udział w realizacji projektu (kierownik oraz wykonawcy). Dokładnie trzeba także opisać oraz uzasadnić zasadność zakupu wnioskowanej aparatury

oraz innych kosztów bezpośrednich. Wnioskodawca powinien zwracać uwagę by podane przez niego łączne kwoty wnioskowane na wynagrodzenia wraz z pochodnymi (komórka E4), koszty aparatury (komórka E5) oraz inne koszty bezpośrednie (komórka E6) był zgodne z kwotami, które podaje przy szczegółowych kalkulacjach tych kosztów.

WYNAGRODZENIA W GRANTACH NCN

Naukowcy aplikują o pieniądze z grantów przede wszystkim by móc przeprowadzić badania naukowe. Nie można jednak ukrywać, że ich ważnym elementem jest również wynagrodzenie. Pewnie zabrzmiało to odkrywczą dla instytucji finansujących, ale naukowiec musi też z czegoś żyć. W przypadku Narodowego Centrum Nauki możliwość przewidzenia wynagrodzenia dla badaczy jest dość mierna.

W lipcu 2012 r. Narodowe Centrum Nauki opublikowało na swoich stronach internetowych zalecenia Rady NCN w sprawach wynagrodzeń w grantach NCN. Dowiadujemy się z nich, że "Rada NCN opracowała zalecenia dotyczące wysokości miesięcznych wynagrodzeń osób zatrudnianych w pełnym wymiarze czasu pracy". Brutto, a więc bez dodatkowych składek ZUS zwiększających całkowity koszt zatrudnienia ponoszony przez pracodawcę, wynoszą one:

- dla profesora - 9 tys. zł
- dla doktora habilitowanego - 7 tys. zł
- dla doktora - 5 tys. zł

oraz w sytuacji zatrudniania w grantach studentów lub doktorantów:

- dla doktoranta - 3 tys. zł
- dla studenta - 1 tys. zł

Zalecenia sobie, a eksperci NCN oceniający wnioski sobie. Coraz częściej pojawiają się informacje, że w uzasadnieniach odrzucenia wniosków pojawia się informacja o zbyt wygórowanych oczekiwaniach wobec wynagrodzeń. Naukowcy tną więc swoje wynagrodzenia i ostatecznie często ustalają je na śmiesznie niskim poziomie. Ale to NCN już nie interesuje.

ALE GDZIE W OGÓLE SKŁADAĆ WNIOSEK

Powiedzieliśmy już bardzo dużo o tym, co we wnioskach do NCN jest ważne lub bardzo ważne. Zanim zakończymy nasz poradnik, nie możemy jednak zapomnieć o najważniejszej rzeczy. Jak w ogóle składać wniosek do NCN?

Do złożenia wniosku do NCN konieczne jest założenie konta w systemie OSF. W tym celu musimy wejść na stronę internetową www.osf.opi.org.pl i zarejestrować się jako redaktor wniosku. W tym celu należy znaleźć formularz w prawym górnym rogu. Wygląda on jak na obrazku poniżej:

 [English version](#)

Login:	<input type="text"/>
Hasło:	<input type="password"/>
	<input type="button" value="Loguj"/>

[Pobierz login i hasło](#)

[Zarejestruj się jako redaktor wniosków](#)

jeśli chcesz składać wnioski/oferty do:

- Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- Narodowego Centrum Nauki
- Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

Po podaniu swoich danych, na wskazany przez nas adres mailowy zostanie przysłany mail z linkiem aktywacyjnym do naszego konta. Przy rejestracji warto podać swój numer PESEL. Pozwoli on nam później zaimportować swoje dane osobowe z bazy [Ludzie Nauki](#). Dzięki temu skróci się nasza praca nad częścią formalną wniosku. Przy rejestracji warto też zdać się na hasło podpowiadane przez system i zapisać je w bezpiecznym miejscu. Ruch taki jest wskazany z dwóch powodów. Po pierwsze - system OSF ma dużo wymagań wobec hasła (względny bezpieczeństwa). Po drugie - system i tak narzuca konieczność zmiany hasła co kilkadziesiąt dni.

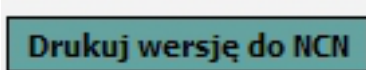
Po założeniu konta w OSF, możemy się zalogować. Jeśli znamy harmonogram naboru wniosków w NCN, to wiemy czy będzie dostępny formularz w interesującym nas konkursie. Konkursy organizowane przez NCN zawsze znajdują się na górze głównego ekranu systemu OSF. Jeśli nabór jest aktywny, nazwa konkursu jest klikalnym niebieskim linkiem. Na poniższym obrazku otwarty jest nabór wniosków w ramach konkursów HARMONIA 5, MAESTRO 5 oraz SONATA BIS 3.

Wnioski obsługiwane przez Narodowe Centrum Nauki			
I.p.	Pełna nazwa wniosku/oferty (kliknij na nazwie, aby rozpocząć tworzenie wniosku danego typu)	Tryb naboru	Termin
1.	<p>Wniosek o finansowanie projektu badawczego z zakresu badań podstawowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wniosek o finansowanie projektu badawczego, realizowanego w ramach współpracy międzynarodowej niepodlegający współfinansowaniu z zagranicznych środków finansowych (HARMONIA-5) • Wniosek o finansowanie projektu badawczego, mającego na celu realizację pionierskich badań, w tym interdyscyplinarnych, ważnych dla rozwoju nauki, wykraczających poza dotychczasowy stan wiedzy, i których efektem mogą być odkrycia naukowe (MAESTRO-5) • Wniosek o finansowanie projektu badawczego, mającego na celu powołanie nowego zespołu naukowego¹⁾ realizowanego przez osobę posiadającą stopień naukowy lub tytuł naukowy, które uzyskały stopień naukowy doktora w okresie od 2 do 12 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem (SONATA BIS-3) <p>¹⁾ Przez „powołanie nowego zespołu naukowego” należy rozumieć powołanie - przez kierownika projektu - zespołu, prowadzącego nowatorskie badania naukowe o charakterze podstawowym, złożonego z osób nieposiadających stopnia naukowego doktora habilitowanego lub tytułu naukowego, w tym nowo zatrudnionych, które dotychczas nie współpracowały ze sobą - jako odrębny zespół - przy realizacji projektów badawczych, finansowanych w drodze konkursu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wniosek o dofinansowanie udziału w realizacji projektu międzynarodowego w ramach konkursu JPI Cultural Heritage. 	10 edycja	2013-09-16

Wystarczy kliknąć nazwę konkursu, w którym chcemy składać wniosek i wygenerowany zostanie formularz do niego. Samą pracę z formularzem wniosku najlepiej rozpoczynając od podania wszystkich danych wnioskodawcy (jednostki naukowej), kierownika projektu oraz pozostałych członków zespołu badawczego. Ułatwi to sprawne wypełnianie pozostałych części wniosku. Choć OSF nie jest idealnym systemem do składania wniosków, to po 10-15 minutach pracy z nim, można go rozgryźć. W niektórych sytuacjach system podpowiada nam, jak uniknąć błędów formalnych oraz w jakiej kolejności należy wypełniać poszczególne elementy wniosku. W końcowych etapach pracy nad wnioskiem

warto też skorzystać z przycisku "Sprawdź kompletność". System wyłapie wówczas wszelkie puste pola w formularzu. Pamiętać jednak trzeba, że w wielu przypadkach system stwierdza tylko czy pole jest puste. Nie potrafi natomiast powiedzieć, czy wprowadzona przez nas treść ma sens. To już nasze zadanie.

Po wypełnieniu całego wniosku, należy go zamknąć. Możemy to zrobić naciskając przycisk "Drukuj wersję do NCN". Widać go na obrazku poniżej:

Zamkniętą wersję należy wydrukować i zebrać pod nią podpisy osób upoważnionych z naszej jednostki naukowej. Pod wnioskiem musi się również podpisać jego kierownik. Podpisany wniosek należy wysłać w jednym egzemplarzu wersji papierowej do NCN w Krakowie. Należy również ponownie zalogować się do systemu OSF i naciskając przycisk "Wniosek jest gotowy" wysłać jego wersję elektroniczną. Jeśli wszystko zrobiliśmy prawidłowo, to nasz wniosek zostanie przeniesiony z zakładki "W przygotowaniu" do zakładki "Wysłane".

Wnioski:

Nowy wniosek

w przygotowaniu

wysłane

Teraz nie pozostaje nam nic innego, jak czekać ok. 4-5 miesięcy na decyzję NCN w sprawie naszego wniosku.

NAJCZĘSTSZE BŁĘDY WE WNIOSKACH DO NCN

Współczynnik sukcesów w konkursach organizowanych przez Narodowe Centrum Nauki wynosi ok. 20-25%. Oznacza to, że większość wnioskodawców nie otrzymuje wsparcia, o które się ubiega. Często dyskwalifikujące są proste i niepotrzebne błędy. Postanowiliśmy przygotować listę błędów, które mogą najczęściej pojawiać się we wnioskach trafiających do NCN.

Aplikowanie w niewłaściwym konkursie

Każdy z konkursów organizowanych przez NCN przeznaczony jest dla konkretnej grupy naukowców. Konieczne jest też spełnienie poszczególnych warunków - zazwyczaj charakterystycznych tylko dla danego konkursu - by móc składać wnioski. Młodzi naukowcy nie mogą składać wniosków w konkursach dla doświadczonych naukowców, bo nie spełnią wymagań formalnych dotyczących dorobku naukowego. Doświadczeni naukowcy nie mają zaś czego szukać w konkursach dla młodych naukowców, bo mają zbyt

duży - w porównaniu z młodszymi kolegami - dorobek.

System OSF nie weryfikuje jednak czy osoba spełnia warunki formalne do udziału w konkursie. Z technicznego punktu widzenia istnieje więc możliwość aplikowania w każdym z konkursów. W praktyce złożenie wniosku w niewłaściwym konkursie, określa jednak szansę na otrzymanie finansowania.

Aplikowanie w zbyt wielu konkursach

NCN otwiera nabór wniosków raz na kwartał (15 marca, 15 czerwca, 15 września, 15 grudnia) w kilku konkursach jednocześnie. Zasady ustalone przez NCN uniemożliwiają jednak bycie kierownikiem we więcej niż jednym wniosku składanym w konkursach, które zostały ogłoszone tego samego dnia. Jeżeli w tym samym dniu otwarte zostaną np. konkursy OPUS i SONATA naukowiec, który spełnia ich warunki formalne, może zgłosić się jako kierownik tylko w jednym z nich. Nie złamiemy tej zasady, jeśli będziemy kierownikiem w jednym z proponowanych projektów a wykonawcą w innym.

Zbyt częste bycie kierownikiem

Jeśli otrzymano środki na realizację projektu w ramach konkursów PRELUDIUM, SONATA i SONATA BIS, to w przyszłości nie będziemy mogli aplikować o finansowanie badań w ramach tego samego konkursu. Po otrzymaniu finansowania nie można więc starać się o finansowanie w tym samym typie konkursu. Innymi słowy - w konkursach PRELUDIUM, SONATA i SONATA BIS kierownikiem projektu można być tylko raz. W konkursie MAESTRO kierownicy projektów, które uzyskały finansowanie, mogą ubiegać się o finansowanie kolejnego projektu w konkursie tego samego typu nie wcześniej niż 9 miesięcy przed zakończeniem realizacji przyznanego grantu.

Przypisanie swojego wniosku do niewłaściwego panelu

Rada Narodowego Centrum Nauki przyjęła za podstawę procesu kwalifikacji i oceny projektów badawczych następujący podział na 25 paneli dziedzinowych (dyscyplin lub grup dyscyplin), tematycznie pokrywających cały obszar badań naukowych, w trzech głównych działach: HS - Nauki Humanistyczne, Społeczne i o Sztuce, ST - Nauki Ścisłe

i Techniczne, NZ - Nauki o Życiu. Składając wniosek, musimy przypisać go do jednego z paneli oraz możemy wskazać do trzech paneli pomocniczych. Aktualna lista paneli.

Zgłoszenie swojego wniosku do niewłaściwego panelu - nie pokrywającego się z tematyką naszego projektu - spowoduje, że rozpatrywać będą go eksperci, którzy nie znają się na poruszanej tematyce. Można się więc spodziewać, że nie będą w stanie wydać rzetelnej oceny. Przypisanie wniosku do właściwego panelu jest obowiązkiem leżącym po stronie wnioskodawcy. Jego ewentualny błąd spowoduje, że wniosek zostanie odrzucony na etapie oceny merytorycznej. Raczej nie uratuje go będzie poziom naukowy projektu oraz dorobek naukowy wnioskodawcy.

Nie zapoznanie się z dokumentacją konkursową

Dokumentacja konkursowa zawiera wszystkie szczegółowe i aktualne informacje związane z danym konkursem. W dokumentacji konkursowej NCN zamieszcza też wszystkie wymagania wobec wnioskodawcy, projektu oraz strukturę budowy wniosku. Bez zapoznania się z dokumentacją niemożliwe jest napisanie dobrego wniosku, bo nie wiemy, co powinno się w nim znaleźć. O ile jego treść merytoryczna może być poprawna, to niemal

niemożliwe jest spełnienie wymagań formalnych bez zapoznania się z nimi. Co ważne dokumentacja konkursowa udostępniana jest w dniu otwarcia konkursu, a same formularze elektroniczne na stronie <http://osf.opi.org.pl> ok. 4-6 tygodni później.

Niestaranna redakcja obcojęzycznej części wniosku?

Jednym z celów NCN jest doprowadzenie do sytuacji, w której wyniki finansowanych projektów publikowane będą w prestiżowych międzynarodowych czasopismach naukowych. Zdaniem NCN konieczna jest do tego bardzo dobra znajomość języka angielskiego. Potwierdzeniem tego ma być poziom językowy części wniosku, która pisana jest po angielsku.

Nieumiejętne zredagowanie - w tym niski poziom językowy - wersji anglojęzycznej ma świadczyć, że kierownik projektu nie będzie w stanie opublikować artykułu w prestiżowym czasopiśmie. Obowiązek pisania skróconego i szczegółowego opisu projektu zarówno po polsku, jak i po angielsku wynika także z faktu, że część wniosków wniosków trafia do zagranicznych ekspertów. Trzeba również pamiętać, że polska i obcojęzyczna wersja wniosku muszą być identyczne. Jako, że nie w każdej dziedzinie angiel-

ski jest językiem wiodącym, jeśli sami nie posługujemy się nim bez problemów, przy pisaniu anglojęzycznej części wniosku, warto poprosić o pomoc osobę, która sprawdzi nasze dzieło.

Nierealistyczny harmonogram

Harmonogram jest spisem zadań, które będą wykonane w trakcie realizacji projektu. Niektóre z nich mogą mieć charakter sekwencyjny - trzeba wykonać zadanie A, by móc przejść do zadania B. Może pojawić się także sytuacja, w której zadania A i B mogą być zaś wykonywane równocześnie. Stworzenie harmonogramu, który nie będzie respektował sekwencyjności - zadania nie będą miały logicznej kolejności - lub zadań będzie zbyt wiele, pokazuje, że nie mamy dobrze zaplanowanego projektu i naraża wniosek na odrzucenie. NCN nie chce bowiem finansować wniosków, których kierownik nie wie, co chce zrobić i nie ma planu przeprowadzenia swojego projektu badawczego.

Nierealistyczny kosztorys

Niektórzy naukowcy doskonale pamiętają czasy, gdy budżety grantów celowo zawyżano, bo instytucja finansująca nieomal z założenia je obcinała. NCN narzeka na zbyt wąską kadrę i z tego powodu odszedł od negocjowania wysokości kosztorysu. Jeśli eksperci uznają, że jest on nierealistycznie wysoki, odrzuca wnioski. Muszą o tym pamiętać przede wszystkim osoby, które mają doświadczenia z wnioskami zgłaszanymi do niedawna do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Praktyką ekspertów ministerstwa było obcinanie kosztorysów. Wnioskodawcy wiedzieli o tym i z premedytacją zawyżali kosztorys, by po obniżce być w stanie zrealizować projekt. Obecnie NCN odszedł od tej praktyki i nie ingeruje w wysokość kosztorysu. Dostaniemy więc albo całą kwotę, o którą wnioskujemy, albo nic.

Nie należy także przedstawiać zaniżonego kosztorysu, łudząc się, że niska kwota łatwiej uzyska finansowanie. Choć wydaje się to niemal niemożliwe, to eksperci oceniający wnioski, mogą uznać, że przedstawiony im kosztorys jest zbyt niski w odniesieniu do przedstawionego harmonogramu i planów naukowca. Zbyt mało środków nie zagwarantuje zaś wykonania projektu. Nie zaniżajmy więc, ani nie zawyżajmy kosztorysów.

Przeliczmy nasze koszty realistycznie i zamieśćmy je we wniosku.

Nie przestrzeganie limitów kosztowych i czasowych

NCN w ogłaszanych konkursach ustala ich limity finansowe oraz czasowe. Wyjątkami są konkursy OPUS i SONATA, w których nie ma ustalonych ograniczeń środków finansowych, o które można się ubiegać. Wszystkie konkursy mają jednak limity czasowe. Przestrzeganie ustalonych limitów czasowych i finansowych jest obowiązkiem wnioskodawcy. Stworzenie wniosku, w którym nie będą zachowane odpowiednie - zgodnie z wytycznymi zawartymi w dokumentacji konkursowej - ramy czasowe (projekt za krótki lub za długi) lub ramy finansowe (projekt „za drogi”, a w przypadku konkursów MAESTRO i SYMFONIA także projekt „za tani”) spowoduje odrzucenie wniosku. Na szczęście system <http://osf.opi.org.pl> uniemożliwia popełnianie tych błędów. Wniosek, który nie spełnia czasowych i finansowych zasad, nie zostanie zaakceptowany przez system.

Inne błędy formalne

Nasz wniosek musi zostać doręczony do NCN w wersji elektronicznej za pośrednictwem systemu OSF oraz wersji papierowej (1 egz.) pocztą. Obie wersje muszą być tożsame, a co najważniejsze posiadać ten sam numer identyfikacyjny. Numer identyfikacyjny oraz data o godzina zamknięcia wniosku musi być identyczna na wszystkich stronach wniosku. Pod papierowa wersja wniosku musi także podpisać się kierownik projektu (w konkursach PRELUDIUM i FUGA także opiekuna naukowy), kierownika jednostki oraz kwestora. Bez podpisów oraz wymaganych załączników wniosek uważany jest za niekompletny i jest odrzucany. NCN pozwala uzupełniać jedynie niewielkie błędy formalne. Elektroniczna wersja wniosku wysyłana jest w systemie OSF przez kierownika projektu.

Analiza składanych dotychczas wniosków, pozwala dostrzec dobre oraz złe praktyki, których dokonują wnioskodawcy. Dyrektor Narodowego Centrum Nauki Andrzej Jajszczyk [w jednym ze swoich artykułów](#) przytaczał najczęściej popełniane błędy w związku z aplikowaniem o środki na projekty badawcze. Zaliczył do nich następujące sytuacje:

- Zgłoszenie źle zredagowanego streszczenia.
- Przedstawienie propozycji badań bardzo wstępnych.
- Brak szczegółowego planu pracy.
- Przygotowanie budżetu, który nie odpowiada zakresowi planowanych badań.
- Niestaranna redakcja wniosku.
- Marginalizowanie lub zbyt krytyczne odnoszenie się do cudzych prac.
- Pominięcie odwoływania się do badań powiązanych z wnioskiem lub popełnienie plagiatu.
- Przestarzałe cytowania.
- Zgłaszanie wniosku, gdy mamy zbyt mały dorobek.
- Zgłaszanie wniosku, w którym plan pracy nie odpowiada dostępnym zasobom.

PRZECZYTAJ RECENZJĘ WNIOSKU

Przygotowanie wniosku o grant to najczęściej ciężka i długotrwała praca. Niestety w większości konkursów nad wnioskami rozpatrzonymi pozytywnie, przeważa liczba aplikacji, które zostały odrzucone. Co powinien zrobić kierownik projektu, który nie uzyskał finansowania? Jedno jest pewnie - nie może się załamywać.

Zdecydowana większość instytucji, która organizuje konkursy na finansowanie projektów badawczych oraz stypendia naukowe, razem z informacją zwrotną o wyniku naboru wniosków, informuje kierowników zgłaszanych projektów o przyczynach decyzji. NCN nie jest tu wyjątkiem. Wnioski konkursowe oceniane są bowiem przez ekspertów w poszczególnych dziedzinach nauki. Jeśli nasz wniosek zostanie odrzucony, pierwsze co powinniśmy zrobić, to zapoznanie się z opiniami recenzentów o naszym wniosku.

Po co mamy to robić? Odpowiedź jest bardzo prosta. Autorzy recenzji muszą wyjaśnić, co w naszym wniosku spowodowało, że nie rekomendowali go do finansowania. To nic innego jak wytknięcie słabych punktów we wniosku. Jest to doskonały punkt to dalszej pracy nad wnioskiem. Pozwala dostrzec aspekty, na które sami mogliśmy nie zwrócić uwagi. Jest też przełożeniem zapisów z regulaminów konkursów na empirię. Poprawioną wersję wniosku możemy zgłosić w kolejnej edycji interesującego nas konkursu.

O tym, że ciężko uzyskać finansowanie swojego projektu badawczego, przekonało się już wielu naukowców. Potwierdzają to też zmiany, które ostatnio w swoich wnioskach wprowadziło Narodowe Centrum Nauki. Zgłaszając wniosek, mamy obecnie możliwość odnieść się do uwag recenzentów z naszej poprzedniej aplikacji. Oczywiście, jeśli nasz wniosek został wcześniej odrzucony.

Nie można więc się załamywać i porzucać badania z powodu odrzucenia naszego wniosku. Próbujmy do skutku. Czasami warto też zmienić instytucję, do której zgłaszamy nas wniosek. Wierzmy w siebie - jeśli nasz projekt jest dobry, to na pewno w końcu uzyska finansowanie.

CZY WARTO ODWOŁYWAĆ SIĘ OD DECYZJI NCN?

Współczynnik sukcesu we wnioskach składanych do Narodowego Centrum Nauki wynosi ok. 20-25%. Oznacza to, że w każdym konkursie jest zdecydowanie więcej osób, które nie uzyskały środków finansowych na swój projekt. Czy w związku z tym warto się odwoływać od opinii recenzentów?

Odpowiedź jest niestety bardzo prosta. Nie, nie warto się odwoływać od negatywnej decyzji NCN. Taka odpowiedź ma kilka przyczyn. Przede wszystkim powodem do odwołania się od decyzji NCN, nie może być rozbieżność ocen poszczególnych recenzentów. Decyzja o odrzuceniu wniosku, która trafia do wnioskodawcy, jest bowiem uzgodnioną oceną przez członków danego panelu. Uwagi recenzentów są ich podstawą, ale ostatecznie obaj recenzenci godzą się na ocenę, którą otrzymuje wnioskodawca.

W rzeczywistości jedyną sytuacją, w której NCN może uznać odwołanie, wydaje się więc być pomyłka w ocenie na etapie oceny formalnej. Inna sprawa, że trudno sobie wyobrazić błąd, który może zostać popełniony przez NCN na tym etapie oceny.

Warto więc powtórzyć - choć zgodnie z art. 33.2. Ustawy o Narodowym Centrum Nauki istnieje możliwość odwoływania się od decyzji NCN, to przy zarzutach merytorycznych lepiej się nie odwoływać. Wynika to również z faktu, że lepszym rozwiązaniem od odwołania jest ponowne aplikowanie z tym samym wnioskiem. Osoba, która składa odwołanie do NCN, ma automatycznie blokowaną możliwość składania wniosku, do czasu rozstrzygnięcia sprawy. To wzmaga zaś czasu. Wróćmy do wspomnianego artykułu ustawy o NCN. Zgodnie z nim:

2. Od decyzji Dyrektora wnioskodawcy przysługuje odwołanie do Komisji Odwoławczej Rady w terminie 14 dni od dnia doręczenia informacji o wynikach konkursu.

3. Komisja Odwoławcza Rady podejmuje decyzję w sprawie przyznania lub odmowy przyznania środków finansowych nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia odwołania.

4. Na decyzję Komisji Odwoławczej Rady przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

Procedura odwołania trwa więc kilka miesięcy. W tym czasie automatycznie przepada nam możliwość ponownego aplikowania o grant. Lepszym rozwiązaniem jest więc

przeczytanie recenzji do poprzedniego wniosku (więcej o recenzjach i korzyści z ich czytania). Muszą one zawierać wskazanie słabych punktów. A to bezcenne wskazówki, jak napisać lepszy wniosek. Dodatkowo od konkursów otwartych 15 marca 2013 r. we wnioskach mamy 2500 znaków, żeby odnieść się do uwag recenzentów.

Odmowną odpowiedź NCN można więc potraktować jako jeden z kroków do ostatecznego uzyskania grantu. Choć po przeczytaniu negatywnej - a bywa, że i niekompetentnej - opinii recenzenta, często można nieźle się zagotować, to lepiej poczekać aż pierwsze emocje opadną i zamiast odwołania, napisać jeszcze lepszy wniosek.

Jeśli jednak nadal chcecie się odwoływać, szczegóły procedury odwoławczej możecie [znaleźć na stronie NCN](#).

www.granty-na-badania.com

